LISBETKA

MARY T. WAGGAMANOVÁ

891 ver

1928

PRAHA-VINOHRADY

KORUNNÍ 4.

OBSAH

Ostruží - - - - - - - - - - - 1

První pátek - - - - - - - - - - 10

Návštěva - - - - - - - - - - - 19

V zahradě u Panny Marie - - - - - - 29

Nová přítelkyně - - - - - - - - - 38

Alma - - - - - - - - - - - - 46

Májový den - - - - - - - - - - 56

Nové naučení - - - - - - - - - 63

Uprchlá růžička - - - - - - - - - 71

Čtení z obrázků - - - - - - - - 78

Tatíčkův miláček - - - - - - - - 92

Zkouška vytrvalosti - - - - - - - 99

Ztracená ovečka - - - - - - - - - 109

Slavnost prvního svatého přijímání - - 118

I.

OSTRUŽÍ.

KONEČNĚ přešla zima v Ostruží.

Byla dlouhá a tuhá, cesty byly vysoko zaváty sněhem, potok zamrzlý a staré borovice pokryté ledovým příkrovem stály ztrnule a tiše.

V domě, který se krčil v trnitém křoví, jako by skrýval před kolemjdoucími svá záplatovaná okna a řítící se zdi, cítila nejvíce dlouhé trvání zimy malá Lisbetka.

Byly to pro ni smutné dni. – – – – Neslyšela jiného než bručení babiččino od čadícího ohniska. Denním jejím společníkem byl jen veliký vlčák.

Někdy ovšem přišli domů „hoši", jak dosud babička jmenovala své velké dva syny; přinesli staré matce mouku a slaninu, přiložili dříví na ohniště a posadili se kolem, hráli v karty, kouřili a popíjeli. Při tom se spolu hádali až do rána. V takových nocích krčívala se malá Lisbetka ve své postýlce. Strýček Lem přinesl jí sice k Ježíšku pannu, někdy i kornout bonbonů, ale babiččini „hoši" na ni většinou zapomínali.

Konečně dočkala se jara. Poslední stopy smutné zimy zmizely s vrcholku hory, potůček vesele bublal, ptáčkové šveholili v korunách stromů a keře rozkvetly tisíci bílých květů.

Lisbetka ovinula si kolem pasu rozkvetlou větvičku, vyšplhala se na rozlámaná vrata a plna radosti houpala se na nich.

Při tom se těšila ve svém srdečku: „Již brzy se zazelenají stromy v Ostruží, louky budou plny květin, v trávě se začervenají sladké jahůdky a lidé budou zase chodit i jezdit touto smutnou cestou". Náhle ustala Lisbetka v houpání, neboť zdáli zaslechla veselý zvuk mladých hlasů a radostný smích chvějící se vzduchem. Rychle se shýbla pod křoví a s očima široce otevřenýma pozorovala příchozí. Viděla zástup malých dívek svého věku, jež zřídka zabloudí do Ostruží. Měly kadeřavé vlásky svázané stuhami, krásné kabátky, šaty a botičky bez záplat a trhlin.

S jásotem poskakovaly okolo černě oděné dámy, jejíž obličej byl velmi krásný, plný něhy, a jež měla, jak se Lisbetce zdálo, zvláštní čepec s bílými varhánky. Takové hezké dívenky vídávala Lisbetka, jen když ji poslala babička koupit něco do města a tu je závistivě pozorovala, jak si hrají před velkými domy s bílými balkony. Jakmile Lisbetku zahlédly,

přestaly si obyčejně hráti a šeptajíce si něco, dívaly se za ní, dokud nepřešla.

A tak i nyní, jakmile zahlédly Lisbetku houpati se na rozlámaných vratech, zastavily se a šeptaly si něco. Jen ona černá dáma zvolala radostně: „Ó milé děti, podívejte se, jak krásné keře v plném květu a tolik jich! Nikdy jsem neviděla nic líbeznějšího! Zdá se, že rostou divoce kolem tohoto starého domu. Nellie a Editko, řekněte onomu děvčátku na vratech, zda bychom si mohly natrhati květů na oltář k zítřejšímu dni."

Avšak Nellie a Edita uleknuty tlačily se k sestře Anděle: „Ó sestřičko, my nemůžeme, my – my se bojíme."

„Čeho se bojíte?" ptala se sestra Anděla.

„Vy nevíte, sestřičko? Vždyť je to Trnovník," volalo aspoň tucet hlásků a všechny chtěly podati o tom zprávu sestře Anděle. „Dlouhá léta nechtěl zde nikdo bydlet; je to opuštěný dům a strašní lidé v něm bydlí."

„Jací strašní lidé?" tázala se sestra Anděla a při tom jasným pohledem pozorovala tichý dům.

„Ó, ta stará žena je cikánka, čarodějnice nebo něco strašného," volaly rozčilené dívky.

„Čarodějnice? – Nesmysl," zasmála se hlasitě sestra Anděla a svým stříbrozvučným hlasem dodala: „Myslela jsem, že moje děvčátka

vědí, že čarodějnice, nebo něco podobného je jen v pohádkách. Počkejte zatím zde, natrhám si těch krásných květů sama."

„Ó sestřičko, ne, ne," volaly úpěnlivé hlásky, „nikdo, tam nechodí, nikdo, sestřičko."

„Avšak teď tam někdo půjde," řekla vesele sestra Anděla a jemně se zprošťovala malých ruček, které ji chtěly zadržeti. Přiblížila se k rozlámaným vratům, kde se dosud houpala Lisbetka. Ale jak ubohé to bylo stvoření u porovnání se šťastnými dětmi kolem sestry. Hrubá sukénka byla roztržena, z modrého kabátku vykukovalo jí raménko a jemné, vlnité vlásky nedbale padalydo osmahlé tvářičky. Tmavá očka smutně a tupě hleděla na sestru Andělu a její malá ústečka nezdobil něžný a radostný úsměv.

Soucitné srdce sestry Anděly se zachvělo smutkem, neboť poznala, že je to jedno z nejubožejších stvoření – dítko zanedbané, nevychované, nemilované.

„Drahoušku, ty zde bydlíš?" ptala se dobrá sestra Anděla měkce.

Lisbetka tupě na ni pohlížela a neodpověděla. Zdálo se jí nemožným, že by ta něžná, přátelská otázka patřila jí. „Drahoušku" – tak ještě nikdo Lisbetku nepojmenoval. Zatím co sestra Anděla usměvavě očekávala odpověď, pohlédla Lisbetka do její vlídné tváře a přikývla. Zdálo se jí to lehčí než říci ano.

„Mé dívenky i já jsme ze školy Panny Marie," pokračovala sestra Anděla, „a vyšly jsme si, abychom natrhaly květin k výzdobě našeho oltáře pro zítřejší krásný den – první pátek v měsíci."

Lisbetka se zadívala zmateně a bezvýznamně na sestru Andělu. Nevěděla ničeho o oltářích, ani o prvním pátku, a nerozuměla tomu, co sestra Anděla mluví.

Tato však živě pokračovala: „Lesy jsou dosud holé a nenašly jsme ani jediného kvítku, až jsme přišly sem. Směly bychom si utrhnouti několik kvetoucích větví s vašich nádherných keřů? Vím, že jich budeš nerada postrádat."

Lisbetčin obličej se rozjasnil.

Tento něžný hlas zvláštní paní žádá ji, – Lisbetku, – o několik větviček? Dosud nepožádal jí nikdo tak laskavě ani o pomoc, ani o dárek.

A jako odumřelý stvol ožije prvním dotekem jarního slunečka, tak projel zvláštní hřejivý pocit dětskou bytostí.

„Natrhejte si, kolik chcete."

„Měly bychom snad požádat o dovolení tvoji matičku?" tázala se sestra pohlížejíc váhavě na tmavý, tichý dům.

„Nemám matičky, ani tatíčka, a vůbec nikoho, jen babičku, a ta šla dnes navštívit hochy na Černý vrch. Natrhejte si větví, kolik

chcete. – – – – – – – – – – – Ale počkejte," a než se sestra Anděla nadála, vyšplhala se Lisbetka na rozlámaná vrata.

„Poškrábala byste se. Natrhám je sama." Skočila za dům, přinesla starý, rezavý nůž, v okamžiku byla již mezi větvemi a řezala a sekala pilnou ručkou. Pružné větve šlehaly ji do obličeje, chytaly za vlásky, píchaly do prstíků, ale řezala a řezala, myslíc jen na přívětivý hlas, který od ní květy žádal.

„Dítě drahé, dej pozor, nelez tak hluboko do křoví, roztrháš si šaty a poškrabeš ručky," volala sestra Anděla. „Ach, z toho si nic nedělám, zde vzadu jsou květy bělejší a krásnější," řekla Lisbetka a zmizela v hustých větvích.

„To je již dosti, ubohé, milé dítě, sotva to uneseme domů!" Z křoví vynořila se Lisbetka s velkým škrábnutím přes tvářičku, s ručkama zkrvavenýma, ale s náručí nádherných, sněhobílých květů. „Nemínila jsem, aby ses tak zranila." „To nic nedělá," řekla Lisbetka a její snědý obličej s velkýma, mrtvýma očima zazářil novým životem. „Jestli chcete, natrhám vám ještě mnohem víc a dám vám to všecko zadarmo." Když viděla, že sestra Anděla, pohnuta chudobou dítěte, vytahuje peníze, připojila ještě: „Nikdo neplatí takové divoké květy, protože píchají a rychle vadnou. Chci vám je darovat, neboť jste mne prosila tak hezky."

„Ty mi je dáš?" řekla sestra Anděla slabě se chvějícím hlasem. „Děkuji ti za ně, moje milá dívenko. Jsou tak krásné, běloučké a přec rostou jen na trnitém keři." Při tom se zálibou hleděla na náruč bílých květů. Po chvíli v něžném dojetí se sklonila a políbila chudé dítě na čelo.

Srdečko Lisbetčino jásalo radostí. Co je na světě, ještě nikdo jí nepolíbil. – – – – –

Sestru Andělu očekávala zatím u vrat ostatní děvčátka a přivítala ji s výčitkou: „Sestřičko, jak můžete políbiti tak hrozné dítě?"

Sestra Anděla byla mladá, sama skoro ještě dítě. Každý se podivoval, když před několika léty odložila svoje plesové šaty i střevíčky a skryla krásné, zlaté, vlnité vlasy pod prostým, černým řeholním závojem s bílými varhánky kolem obličeje. Avšak ostatní starší její spolusestry tvrdily, že nikdo neumí lépe najíti cestu k srdci dětí, než ona.

Snad proto, že byla sama dětinného srdce, nevinná, milující a důvěřivá.

Nyní však při slovech svých žaček zvážněla a zesmutněla nad jejich žárlivostí.

„Ano, políbila jsem ji, a proč ji nazýváte strašnou?"

„Proto, že – že je celá roztrhaná a špinavá

a patří do rodiny oněch strašných Lornů. Nikdo se k nim nehlásí a s nimi nemluví," volaly dívky jednohlasně.

„Promluvme si o tom," řekla sestra Anděla, když se zatáčely drsnou cestou. „Dejme tomu, že je špinavá a roztrhaná. Uvažte však, kdybyste vy neměly předobrého tatíčka, který vám šaty kupuje, matičku, která vám je spravuje, pradlenu, která vám je pere a žehlí, bydlily byste ve starém, tmavém domě, kde není tepla, není vody, není koupelny, myslím, že byste byly právě tak špinavé a otrhané jako ona."

„To nejsme, to nejsme," rychle se hájila děvčátka.

„Nejste, drahé děti, poněvadž dobrý Bůh dal vám milující rodiče a šťastný domov. On nejlépe ví, proč dal na tomto světě jednomu mnoho a druhému tak málo. My toho nechápeme. Ubohá Lisbetka je však Jeho dítětem právě tak jako vy."

„Právě tak ne," řekla Nellie, zavěšujíc se malou ručkou na rámě sestřino. „Nechodí do kostela ani do školy. Když jedna z dam spolku Charity chtěla navštíviti její babičku, nevpustili jí dovnitř. Byla to tetička Mary Bakerové, která potom říkala, že ta stará žena je jako divoká."

„Dobře tedy, že dnes nebyla doma," usmála se sestra, „neměly bychom naše krásné květy. A jak si to dítě zranilo obličej i ručky, aby nám je přineslo, poněvadž jsem je požádala laskavě. Musela jsem je políbiti z vděčnosti, že zítra bude náš oltář zářiti krásou a něhou květů. Až k němu přikleknete, nezapomeňte poděkovati Tomu, který vám i vašim rodičům tak žehná a pomodlete se i za dítě z Trnovníku. Je to bílá, bloudící ovečka."

II.

PRVNÍ PÁTEK.

V ÚSTAVĚ Panny Marie slavil se první pátek. V domě vládlo posvátné ticho, jež nerušily ani hlásky zaznívající sem z dětského hřiště.

Z domácí kaple, kde sestry klečely bez pohnutí jako sochy, vycházely občas tichounce dívky v bílých závojích, když skončily svou adoraci. Oltář skvěl se bílými květy ve vázách, postavených v zeleni kapradin a palem. Vůně těchto divokých květů mísila se s jemnou vůní kadidla a nesla se chodbami jako ševel modlitby.

Co šeptal každý jejich lístek sestře Anděle? To nemožno říci. Avšak oči její zářily, když po skončené adoraci vyhledala představenou Matku Magdalenu v jejím pokoji, kam uchylovaly se mladé i staré sestry se všemi svými obavami, pochybnostmi a starostmi.

„Velebná Matko, věnujte mi aspoň dvě minuty," prosila sestra Anděla, poklekši si k nohám milé Matky.

„Zajisté, milé dítě, 20 minut, chcete-li."

„Velebná Matko, nemohu se ani modlit, když si vzpomenu na tu ubohou ovečku," řekla sestra Anděla vroucím hlasem. „Jakou ovečku?"

„Na ono děvčátko, o kterém jsem vám večer vypravovala, a které zranilo své ručky i obličej, aby natrhalo pro nás květy, a bylo šťastné, že jsem je požádala laskavě. Když jsem viděla dnes na oltáři ty krásné, bílé květy, cítila jsem, že i tuto ztracenou ovečku musíme přivésti k oltáři, k nohám Božského Spasitele. Žije v hrozném místě. Sama jste mi včera pravila, že tam nesmím více děti vodit a také nepovedu. Směla bych tam však jíti sama?"

„Do Trnovníku?" řekla vážně Matka Magdalena. „Myslím, že by to nebylo dobře. Minulou zimu byly tam některé dámy ze spolku sv. Vincence, když slyšely, že stařena je v nouzi. Jeden z jejích synů byl doma a velmi je pohaněl. Osopil se na ně, že nejsou žebráky, a vyhnal je. Nevím, z jakých příčin, jistě však ne z dobrých, chtějí Lornové v onom domě žíti skrytě. Bylo by velmi neopatrné a nemoudré pokoušeti se u nich o návštěvu."

„Nedá se nic dělat, když nedovolíte, Velebná Matko, avšak přece prosím, abych se směla o to pokusit. Sestra Barbora by šla se mnou. Mohla by napéci košík koláčů pro Lisbetčinu babičku. Nevím, něco mi říká, že se dostane-

me k jejímu srdci a zachráníme bloudící ovečku."

Matka Magdalena se usmála a potřásla hlavou. „Jak staré je to děvčátko?" otázala se.

„Nevím, podle vzezření vypadá velmi staře; má smutný, znavený obličej. Může mu býti 8 až 9 roků, je však bleďoučké a slabé jako stonek, který nikdy nekvete. Velebná Matko, jak mně bylo dnes, když jsem viděla naše děti kupiti se kolem oltáře a vzpomněla si, že ono ubohé dítě snad nikdy nezaslechlo nejsvětějšího jména."

„Nemohu vám odepříti Vaší prosby," řekla představená pohnutě, „požádejte sestru Barboru a pokuste se získati dítě; nebude to však mou vinou, jestli poštvou proti vám psy," dodala s úsměvem.

Sestra Anděla radostně políbila vrásčitou ruku své představené. „Jsem vám, Velebná Matko, velmi vděčna za dovolení; zajisté nestane se nic, co by nebylo k dobru. Vždyť je první pátek – den lásky a milosti! Jsem jista, že dopadne vše dobře."

Rychle vyhledala sestru Barboru, starou, otužilou sestru, která prošla již mnohým bojem za svých 40 let řeholního života a jež o sobě říkávala, že se nebojí ani žen, ani mužů, ani ďábla, dokud plní vůli Boží.

Naplnily spolu košík koláči, přidaly pěkná jablka a nějaké bonbony. Sestra Barbora vložila ještě malý balíček: „Sestřičko Andělo, to je šňupavý tabák, který dostávám od svého bratra k Ježíšku. Užívá ho, chudák, sám a myslí, že by i mně prospěl. Já jej však dávám žebračce, co k nám chodí. Zkusím dáti jej babičce Lisbetčině."

„Znala jsem dříve toto místo," vyprávěla sestra Barbora, když se sestřičkou Andělou kráčely ulicemi malého horského městečka, za nímž v lesích ležel Trnovník. „Za mého mládí nebylo daleko široko nádhernějšího letního sídla. Před letohrádkem leskl se krátce stříhaný trávník jako samet, pavlače i arkýře byly obrostlé pnoucími růžemi. Lawtonovi, jimž letohrádek patřil, byli přistěhovalci z Evropy. Žili velmi přepychově, ale víte, milá sestřičko, pýchou andělé zhřešili, a pýcha předchází pád."

„Musil to být věru hrozný pád," pravila sestra Anděla, představujíc si starý, polozbořený dům.

„Způsobil to spor," vyprávěla dále starší sestra, „spor ze všech nejhorší – otce se synem. Oba byli tvrdé, pyšné povahy. Paní Lawtonová byla již mrtva a zůstal po ní jediný syn Artur. Jaký spor to byl, nevím, neboť pýcha jim nedovolovala někomu se svěřiti.

Říkalo se, že se Artur zasnoubil s jakousi cizinkou a že tomu otec nepřál.

Jednou v podvečer v domácí knihovně, tak tvrdí jeden z bývalých jejich sluhů, vyměnil otec se synem několik prudkých slov, načež Artur odešel z domu zapřisahaje se, že ani on, ani nikdo z jeho potomků více do něho nevkročí.

A otec dal mu odpověď, jakou jen vášeň a pýcha ďáblem rozdmychovaná může vnuknouti – proklel ho.

Starý pán žil zde pak ještě nějaký čas, ač trpěl ochrnutím těla, a odkázal všechen majetek svému vzdálenému bratranci v Anglii.

Dům a pozemek musil však odkázati synovi, jak si přál jeho dědeček a jak je to zvykem v Evropě.

Poněvadž pan Artur dodržel svou pyšnou hrozbu, zůstal Trnovník opuštěn a uzavřen. Nikdo nechtěl jej koupiti ani najmouti a na opravy nebylo peněz. A jak se stává, vznikly o Trnovníku strašidelné historky, takže i černoši raději si na míli zacházeli, než by šli za večera kolem zahradních vrat.

V krátké době byla upravena cesta údolím, a lidé nemusili již choditi kolem záhadného místa, jež pak pustlo, zarůstalo ostružinami a divokým křovím. Brzy upadl Trnovník v zapomenutí, až asi přede dvěma roky usadili se tam podivní lidé – Lornovi.

To je vše, co vím, ale je to smutné, viďte,

sestřičko? Inu, říkám, je to pád pýchy, která se nechce ani sklonit, ani ohnout, ani odpustit, ani zapomenout."

Za řeči zahnuly k Trnovníku a smutný, temný, polozbořený dům vynořil se před nimi.

— — — — — — — — — — — — — —

Lisbetka měla dnes dlouhý den. Babička přišla z Černého vrchu velmi nazlobená a obyčejně, když se oddala zlosti, ukládala pak dítěti práce, co nejvíce mohla.

Dnes byl pro Lisbetku konec houpání na rozlámaných vratech, toulání rašícím lesíkem, konec pozorování ptáčků, jak budují svá hnízdečka, sbírání pryskyřice, z které pak dělala bonbonky, konec i přeskakování kamenů v potoce, což zvláště milovala, ač byla voda ještě velmi studená. Dnes byl konec vší zábavě!

Babička objevila všechnu spoustu, kterou krutá zima způsobila ve špižírně, na kuchyňské podlaze, vytahala kde jaký černý, zrezavělý hrnec a pekáč ze staré skříně, ve které za doby klidu pavouci napředli si pavučin. Krátce, začalo důkladné jarní čištění.

Lisbetčiny hnědé ručky drhly podlahu i nádobí, co síly měly, ale babička stále jen se vadila a bručela. Po prvé za řadu let čistilo se v Trnovníku. Lisbetka se nepamatovala, že by se za jejího života bylo kdy uklízelo a práce ta byla skoro bezvýsledná.

Těžce pracovalo ubohé dítě, ale při tom bylo mu podivně milo. Zdálo se, že včerejší událost zaplašila mrtvé ticho v jeho nitru. Srdečko jásalo a chtělo skákati, tančiti jako v údolí potůček crčí a vesele bublá.

Celou noc snila Lisbetka o včerejších hezkých děvčátkách, jak opět přicházejí po kamenité cestě se stuhami ve vlasech, v pěkných střevíčkách, a mezi nimi viděla onu milou paní v divném ústroji, s černým čepečkem na hlavě, jež ji litovala, že se poranila trním. Dosud cítí na čílku její něžný polibek.

Kéž by ještě jednou spatřila tu zvláštní paní! To se ovšem nemůže státi – krásné věci se nestávají dvakrát, to ví ze zkušenosti. Jednou jen dostala od strýčka Lema pannu, jednou plechový vozík, jednou velikonoční vajíčko. A ty hezké dívenky tak divně se na ni včera dívaly rozlámanými vraty. Cítila, že by po druhé nechtěly už sem na procházku. Zvláště jí utkvělo v mysli jedno děvčátko, které mělo krásné, zlaté kadeře svázané bleděmodrou stuhou a modrý klobouček. Něco tak pěkného ještě nikdy neviděla.

Tyto milé vzpomínky plnily hlavičku Lisbetčinu tak, že si nevšímala hněvu a řečí babiččiných, které dnes padaly jako hrách na stěnu.

„Ty lenochu, běž ještě pro jedno vědro vody, ať vydrhneme tuto přihrádku! – Živila jsem tě řadu let proto, abys dnes neuměla vzíti nic do ruky? Až mne nebude, kdo ti dá sousto chleba a lžíci polévky? To ti, milá holka, povídám, že je to bída s nouzí, co mně moji kluci z Černého vrchu dávají. Kdybys na ně chtěla spoléhati, to raději jdi žebrati dům od domu. Proč se já s tebou, vyžletem, zlobím, když mně stejně podporou nebudeš? A už nalévej do kotle, až bude voda vařící, zalejeme myší díry, abychom měly pokoj! – Koště sem! – Pryč s těmi netopýry z komína! Slyšíš lenochu? – Koště - koště sem! Tak, ty neslyšíš? Počkej!“

Ač se hlas babiččin zlostně, pronikavě stupňoval, Lisbetka neslyšela. Stála jako zkamenělá na schodech s vědrem vody a ztrnule hleděla do dálky.

Ach – něco se přece stane po druhé!

Z lesíku vychází opět ona zvláštní paní, která ji včera políbila. Již zahýbá kolem domu, již je opět u kvetoucích keřů .....

A ještě jedna paní právě v tak podivném čepci s varhánky kolem obličeje jde s ní.

Lisbetka pustila vědro a voda tekla proudem se schodů na dvůr. Vtom již zavrávorala, neboť kostnatá babiččina ruka silnou ranou dopadla na její záda.

„Co tu stojíš,“ křičela. „Podívej se, co jsi

provedla. Já tě naučím, ty loudo darebná. Já ti ukáži, poslechneš-li nebo ne, když tě volám. Já ti dám . . . .“

„Babi – babičko – nebijte mne – teď ne –“ vzpírala se Lisbetka, pozbyvši strachu. „Ta hezká paní jde – ta paní, co mne včera prosila o květiny.“

„Co? – Paní? – Květiny? – K nám že jde?“ vyrážela ze sebe stařena, před níž Lisbetka zatajila včerejší událost. „Co to mluvíš? Tak, ty jsi se včera zase opovážila klepat s cizinci? Aha, protože jsi byla jista, že jsem odešla. Nu počkej, já tě naučím zvát je sem na výzvědy dnes opět. To si spolu spravíme – to si spravíme. Jdi mi s očí, kliď se honem – honem, a neopovaž se ústa otevřít, ať jsou tu pro něco dobrého nebo zlého! Já si je odbudu sama. Neposlechneš-li, z kůže tě stáhnu.“ A chytnuvši Lisbetku zlostně za rameno strčila ji do kuchyně, podepřela ruce v bok a vyšla návštěvě vstříc.

Strhané oči divoce se leskly, rudý obličej sršel hněvem a stojíc takto na prahu vyhlížela skutečně jako divoká.

III.

NÁVŠTĚVA.

SESTRY viděly vše, co se stalo. Sestra Anděla, jejíž život plynul vždy tichounce v lásce Boží, pozbyla téměř odvahy jíti dále. Chvěla se, vidouc, jak se zachází s Lisbetkou a vzdychala: „Má zlatá, ubohá ovečko. Sestřičko Barboro, to je hrozné – viděla jste? Musíme to dítě ihned odvésti. Ještě dnes musí s námi pryč od této strašné, kruté stařeny.“

Zkušená sestra Barbora však, která poznala mnohou zlobu lidskou, potřásla záporně hlavou: „To se lehko řekne, má zlatá, ale nepůjde to. Vždyť dítě je její vlastní krev a pak ta stará žena je plná vzteku. Měla jsem již častěji příležitost viděti podobné lidi, a třebaže, milá sestřičko, nejsem tak učená jako vy, přece v životě získala jsem mnohou zkušenost. Dovolte sestřičko, abych mohla jíti první a zavésti rozhovor. Při tom zabočila sestra Barbora přímo k hrozné ženě, stojící na kuchyňských schodech.

„Dej Pán Bůh dobré odpoledne,“ řekla

mile. „Vy jste paní Lornová, nemýlím-li se.“

„Jsem; co mně chcete?“

„Nic zvláštního,“ pravila usměvavě sestra Barbora. „Jsme sestry z ústavu Panny Marie, snad jej znáte?“

„Neznám,“ zabručela stařena, „a ani jej nechci znáti. Nemyslete si, že jsem nějaká modlilka.“

„Nejste?“ otázala se sestra Barbora laskavě. „To je škoda, vždyť každý z nás dříve nebo později modlitby potřebuje. Nepocítila-li jste nikdy bolestných ran a žalů, která na srdce lidská doléhají, jste, milá paní, ve svém stáří nejšťastnější ženou na světě.“

Stařena pronikavě na ni pohlédla. To je jiná návštěva, než ty dámy v nádherných kožišinách, které loňské zimy byly k nim vyslány od Sociální péče a kterým se zdálo toto místo tak strašné.

Divím se, že se tyto paní neštítí sem vejíti.– Dvůr byl plný kuchyňských odpadků, popele, plechovek, a do všeho nepořádku tekla voda z převrhnutého Lisbetčina vědra.

Stařena ustrojená k úklidu stála tu v oděvu roztrhaném a špinavém. Myslila si: Jak divně se vyjímají v tomto nepořádku jejich pěkné černé šaty a bělostné varhánky kol obličeje.

„Dovolte mi, prosím, oddechnouti si trochu zde na lavičce, trpím záduchou,“ řekla sestra Barbora, usedajíc na rozlámanou lavici u kuchyně.

„Sedněte si také, sestřičko,“ pravila k své průvodkyni. „Vím, že paní Lornová nás nevyžene a dopřeje nám nadýchati se líbezné jarní vůně. Slýchávala jsem, že není nad vzduch v Trnovníku. Vane sem ta vůně přímo z hor. Poslyšte, paní Lornová, právě jsem sestřičce vyprávěla, že už dávno znám toto místo. Moje nebožka teta bývala zde šafářkou, když jsem byla ještě malé děvčátko. Co jsem se nachodila sem pomáhati jí, když sbírala smetanu a dělávala máslo. Vodotrysk už tu myslím nebyl, když vy jste se sem přistěhovala. Ale ta voda ze zdejší studně! To je vzácnost! V nejparnějším létě bývala jako led a jiskřila jak minerální. Než odejdeme, budete tak dobrá a dáte nám jí ochutnati, ano?“

Stařena měřila ji dosud mlčky pronikavým pohledem. Něco však již sestra Barbora docílila přece. Ruce stařeny, opřené v bok, samovolně sklesly k tělu, zakousnuté rty se uvolnily, oheň zlosti zmíral v obličeji i v očích a paní Lornová vyhlížela mírněji. Zapomněla také skočiti pro vařící vodu, kterou chtěla na příchozí vylíti. Vždyť ji tak uctivě oslovily, „paní Lornová“, sedly si na její lavici a přátelsky se

s ní baví. Ani sama nevěděla, jak se stalo, že se tak uklidnila a změkla.

Cosi ženského probouzelo se v jejím ztuhlém, otupělém srdci, ale přece ještě nedůvěřovala.

„Vím dobře, že sem nejdete jen proto, abyste se napily studené vody, jen už řekněte, co tu vlastně chcete?“

„Povím vám to,“ s úsměvem pravila sestra Barbora. „Vzpomínám na svou starou zemřelou maminku, dej jí Pán Bůh nebe, ta byla také uzavřená a mlčelivá, pravá Irčanka, ale co pronesla, mělo jádro. Můj otec a já jsme měli řečí každý za dva.

Ale nesmím se odchýliti od věci. Chceme se totiž podívati na tu holčičku, kterou máte u sebe.

Sestřička Anděla zabloudila sem včera se svými žačkami, když hledaly květiny na oltář. Nikde nic nenašly, až u vašeho domu spatřily nádherné kvetoucí keře. Zavolaly vaše děvčátko a tázaly se, zdali by si jich směly natrhati. Řeklo, že nejste doma, ale že je smí dáti. Nevzalo za ně ani centu, ač se při trhání celé poranilo. To se sestřičce tak líbilo, že na ně stále myslí; má děti velmi ráda.

Ach, paní Lornová, kdybyste jen viděla dnes náš oltář! To je krása! A ta vůně, i chodby jsou jí plny. Za deset dolarů bychom koupily sotva polovinu těch květů.

A tak jsme sem přišly, abychom se té vaší dívence odvděčily. Tolik se nám líbilo, že nepřijala peněz od sestřičky Anděly. Ukázala, že je něžné, jemné povahy. Napekla jsem jí za to sama košíček koláčů, jsou dobré a čerstvé, přidaly jsme též nějaké jablíčko a trochu bonbonků.“

Sestra Barbora nazvedla sněhobílý ubrousek s košíčku, který byl upraven jako pro princezničku . . . .

„Víte, paní Lornová, vy i já jsme v letech a tak po starém zvyku jsem také přidala něco pro vás. Je to nejlepší škotský šňupavý tabák. Můj bratr posílá mi ho z Evropy každoročně k Ježíšku jednu nebo dvě libry. Zde v Americe se něco takového nedostane.“ S přátelským pohledem a úsměvem na rtech podala sestra Barbora stařeně krabičku. Poslední utišující prostředek! – – – –

Tabáček! Ach – jemný – silný – škotský tabáček! Vítězství bylo dobyto. Stařena milovala tabák náruživě. Vzala nedůvěřivě krabičku – otevřela – podívala se na obsah, vtáhla šňupeček labužnicky do nosu a mlaskla si. To je dobrota! A šňupla si po druhé. Ledová kůra jejího srdce se prolomila úplně.

„Vy jste první civilisovaná křesťanka, s kterou jsem se za poslední dvě léta sešla. Musíte odpustit, že tu máme tak velký nepořádek a

všechno páté přes deváté. Děláme na jaře pořádek." A už sedala na lavici vedle příchozích. Stopy vášně zmizely a ukázala se v pravé podobě, znavená, ubohá, sešlá.

„Lisbetko – Lisbetko," zvolala krátce a dodala: „Ona je dnes tak roztrhaná a umouněná jako já."

„Jen ji zavolejte, však my víme, co to je důkladně čistiti. Chceme jí dáti ty koláče, než odejdeme. A zde sestřička se o to dítě velmi zajímá a chtěla by s ním ještě mluvit."

„Ó ano, velice ráda," přisvědčila vážně sestra Anděla a v jejím čistém pohledu bylo tolik upřímnosti, že stařena nemohla pochybovati o pravdivosti pronesených slov.

„Lisbetko – Lisbetko," zavolala táhle, „pojď sem – ty paní si přejí s tebou mluviti."

A Lisbetka, které se zdálo vše jen snem, plížila se bázlivě, ostýchavě, až se jí dech tajil, a po umouněné tvářičce ještě tekly slzičky, protože ji babička bila. Něžný pohled sestry Anděly spočinul na ní a než se nadála přivinula ji sestra láskyplně k sobě. „Neplač, má zlatá děvečko," konejšila ji, co zatím druhá, statná a červenolící paní podávala jí z košíčku koláče a jablka. A co nejpodivnějšího! Babička sedí zdvořile a klidně s cizími lidmi. Toho Lisbetka ještě nezažila.

Stařena přerušila rozhovor sester s děvčátkem: „Dámy, Lisbetka není Lornová. Je to dítě mé jediné dcery, která mi utekla a vdala se proti mé vůli již v sedmnácti letech. Ale za rok již ovdověla. Moje Lisbeta – hoši jí říkali Betty – byla slaboučké stvoření a proto i ji smrt manželova podlomila; šla brzy za ním. Dítě jsem si nechala. Věřte, že mi bylo často těžkým břemenem, ale nedala bych je nikomu, je to má vlastní krev."

Sestra Anděla přitiskla Lisbetku ještě něžněji k sobě.

„Jistě se vám toto dobré dítě jednou odmění. Viď, Lisbetko, až budeš velká, postaráš se o babičku, aby se jí dobře vedlo."

„Já – já nevím," šeptalo dítě váhavě. Taková věc, starati se o babičku, jí nenapadla ještě nikdy.

„Já už nic dobrého od nikoho nečekám," řekla trpce stařena. „Mám dva hochy, výrostky, a jak se o mne starají, to vidíte na mně."

„Lisbetka je ale dívka," pravila mírně sestra Anděla a dívky mají jiné srdce; dovedou uvařit, uklidit, něco zašít. A což ty, Lisbetko, dovedeš už něco z toho?"

„Nic, zhola nic neumí," zabručela stařena a mávla rukou.

„Ani číst, ani slabikovat?" Lisbetka zakývala záporně hlavou. „Ó ty lenoušku! Hleď, dívenky, které zde včera se mnou byly, dove-

dou již čísti z velkých knih krásné povídky. Byl by čas, aby ses také začala učiti."

„Hm," řekla Lisbetka – „ale já nemohu. Nemám nikoho, kdo by mne učil," a v očích zaleskly se jí slzičky. Nemám boty ani šaty a proto nemohu choditi do školy. A děvčátka, co mají krásné míče a obroučky, nechtějí se mnou mluvit ani si hrát, a já nechci do školy, raději zůstanu v Ostruží. Zde mám ptáčky, veverky a žáby, a ty si se mnou rády hrají."

„Pán Bůh ti požehnej, děvečko, máš ty ale rozum," ozvala se sestra Barbora chtíc dáti řeči jiný směr. „Vím, že by ses jistě dobře učila, jen mít příležitost. A už by bylo na čase. Poslouchejte, paní Lornová, kdyby chodila Lisbetka k nám, nestálo by vás to ani cent. Do naší školy Panny Marie chodí děti z nejlepších a nejzámožnějších rodin z města a my bychom se už se sestřičkou Andělou postaraly, aby Lisbetce neubližovaly."

„Zajisté," přisvědčila sestra Anděla. „Učila bych ji soukromě a starala se o ni, aby ji nikdo ani slovem neranil. Chodila bys ke mně ráda, Lisbetko?"

„K vám?" – radostně zvolala dívčinka. „Ó, k vám, – k vám ano. Babičko, směla bych? Ach, babičko, prosím vás, nechte mne."

„Stačilo by každý den na chvíli. Učily bychom se spolu v zahradě, aby to dítě přírody

spíše zvyklo. Teprve potom bych ji pustila mezi ostatní děvčátka."

Lisbetka vzhlížela radostně k sestře Anděle svýma dětskýma očima, ale pojednou smutně sklonila hlavičku.

„Nikdy si nebudou chtít se mnou hrát; kdykoli se k nim přiblížím, vždy ustanou ve hře a mlčky se na mne dívají."

„To je jejich nafoukanost a tam se ty nehodíš," řekla stařena a z očí vyšlehl opět plamen záští. „Nepustím tě, nemáš co na sebe a nepotřebujeme, aby snad se ti někdo vysmíval a tebou pohrdal."

„Napadá mi šťastná myšlenka," přerušila ji sestra Anděla vážně a mile. „Mám ještě mladší sestřičku. Je jí 9 let a je o něco větší než ty. Posílá mi každoročně odložené, ale ještě velmi pěkné šatečky, abych je rozdala chudším dětem. Od loňského roku mám ještě troje: růžové, bílé a modré. Když ti babička dovolí k nám choditi, dám ti je všechny."

„Ó, babičko," žadonila Lisbetka a snědé tvářičky jí zazářily. „Řekněte ano, babičko, – prosím, – řekněte, že mohu," spínala ručky a v očích se zračilo tolik úpěnlivých proseb.

Sestry povstaly k odchodu. Lisbetka plna obavy, že odejdou dříve než babička svolí a tím že zmizí její blažená naděje, chopila se hábitu sestry Anděly.

„Pusť hned tu paní a dej pokoj," zlostně ji kárala stařena. – „Neslibuji vám, že jí dovolím každý den; zatím ji tam pustím vždy jen na chvíli, když o to žádáte."

Lisbetka byla by radostí skákala, stiskla však jen vroucně ruku sestře Anděle, aby to babička neviděla.

„Tedy zítra to, Lisbetko, zkusíme! Znáš tu velkou kamennou budovu s věží a křížem? Tedy ve 3 hodiny odpoledne tě čekám. Zatím s Bohem, milé dítě!" A Lisbetka ucítila opět na svém snědém čílku lehounký, něžný polibek. I se stařenou se obě sestry přívětivě rozloučily.

Sotva zmizely za křovím, vrátila se stařeně špatná nálada.

„Proč pak jsem já jen svolila? Co řeknou hoši, až se to dozvědí? Ti nás obě zabijí. Poslouchej děvče, to ti ale přísně povídám, neopovaž se mluviti o nás – ani o mně, ani o hoších, co děláme, ani co mluvíme. Nepotřebujeme, aby se někdo do nás pletl, aby chtěl lstí mezi nás vniknout, rozumíš!" – Babička vyvalila jiskřící oči a hrozila pěstí: – „Vyhodila bych tě na ulici a jdi si pak kam chceš a dělej co chceš! Slib mi, že ani nemukneš!"

IV.

V ZAHRADĚ U PANNY MARIE.

LISBETKA přišla přesně v ustanovenou hodinu. Sestra Anděla ukázala jí nejprve nejpoutavější místa zahrady obehnané zdí, kterou hustě obrůstal břečtan. Cestičky pečlivě posypané pískem v paprscích slunečních až oslňovaly. Pojednou stanuly u Lurdské jeskyně, kde hořely lampičky ke cti Neposkvrněné Panny. Jaké to divadlo pro Lisbetku! A po chvíli stály opět u mramorové skupiny kalvarské. Konečně dovedla ji sestra k jezírku, přes něž krásný, bílý anděl Strážce převáděl malé děvčátko, zastíraje je svými velkými křídly. Byly to sice jen sochy, ale přece mohla Lisbetka na nich oči nechati. Nerozuměla vší té kráse a byla jako u vytržení. Byla by se stále znovu vracela od jeskyně ke Kalvarii a zase k andělu Strážci, kdyby byla volná. Nikdy neviděla něco podobného. A k tomu nikdo se jí nevysmíval, nikde neviděla děvčátek, která se jí bála a štítila. Už asi odešla ze školy domů.

Lisbetka měla na sobě své nejlepší, hnědé, kartounové šatečky, které ji už tuze škrtily;

za to šedý kabátek byl jí velký. Na hlavě měla červenou pletenou čapku se střapcem.

Když si zahradu poněkud prohlédly, usedla sestra Anděla na lavičku u sochy sv. anděla Strážce a počalo vyučování. Bylo to lehké učení. Listovaly ve velké obrázkové knize a dítě přírody znalo vše: ptáky, včelu, motýla, stromy i květiny. A když si vše prohlédly, otázala se pojednou sestra Anděla: „Tak, milé dítě, kdo pak to všechno učinil?"

Lisbetka otevřela široce oči, našpulila pusinku a řekla rozpačitě: „Hm – to všechno vyrostlo." A usmála se radostně, že dobře odpověděla.

„Dobře, ale kdo učinil, aby květinky a stromy rostly, aby ptáčci hopkovali a zpívali? Kdo udělal hory a lesy i velký Černý vrch, který vysoko strmí nad vaším domem, Lisbetko? Kdo způsobil, že slunečko každý den ráno vyjde a večer zapadne, že vyjde večer měsíc a na nebi rozsvítí se hvězdičky? Kdo učinil všechny tyto krásné, podivné věci, Lisbetko?"

„Ach, to já nevím," pokrčila Lisbetka rozpačitě raménky a odmlčela se. – A po chvíli pokračovala: „Já myslila, že to všechno vyrostlo, ale slunečko a hvězdičky a hory nerostou. To nevím, kdo je udělal. Vy to víte?" A obrátila očka tázavě k nebi, jako by se dívala až na vrchol Černého vrchu.

„Já to vím a povím ti to, Lisbetko." Sestra objala dítě kol pasu a přitiskla je k sobě. Lisbetka hleděla jí upřeně do očí; sestra Anděla prostince a měkkým hlasem jí vypravovala, že dobrý Pán Bůh učinil všecko, co vidí na nebi i na zemi, všechno, co roste, kvete a se hýbe, slunce, aby svítilo ve dne, měsíc a hvězdy v noci. A to vše že učinil jediným slovem, ba jenom že to chtěl a už se to stalo.

On vidí všechno, zná všechno a všechno může, co chce. Ví o každém ptáčeti, které vypadlo ze svého hnízdečka, o každém broučku, ví i o tobě, Lisbetko, a takové děti jako ty jsi, má nejraději.

A dále a dále vypravovala sestra Anděla, jak tento veliký Bůh ví o každém člověku, každého miluje jako nejlepší otec, o každého se stará, každého chrání ve dne i v noci. A to, co jiné šťastné děti slýchávají již jako robátka na klíně své matičky, uslyšela dnes Lisbetka po prvé u nohou bělokřídlého anděla. Poslouchala však mnohem pozorněji než jiné šťastnější děti. Ústečka měla pootevřená, snědá tvářička jen hořela a očka tkvěla na sestře Anděle.

Otec? – to je divné slovo. Ona nikdy otce nepoznala. A srdečko se jí ustrašeně zachvělo.

Otec! Jak to musí být krásné míti otce dobrého, který může učinit co chce, který učinil

slunce i měsíc a hvězdy i stromy a květinky i Lisbetku a chce, aby byla jeho dobrým dítětem, vždyť ji má rád. Jaká radost vchází do jejího srdečka.

I ona má tedy otce a má ji rád a chce se o ni starati.

A než se vyučování skončilo, již uměla prvních šest slov Otčenáše: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Ó, jak mnoho pro ni znamenala. Šťastnější děti, které je již dávno dovedly odříkávati, nepocítily jistě nikdy jejího štěstí.

Po vyučování otevřela ještě sestra Anděla krabičku s barevnými krychlemi, na nichž byla různá písmenka. Něco takového Lisbetka ještě nikdy neviděla. Počaly si hráti s krychličkami. Každá něco znamenala. A než Lisbetka odešla, uměla již některá písmenka.

Klášterní zvon volal sestru Andělu. Vstala rychle a ukázala na úhledný balíček na lavici. „Zde jsou zabaleny ty slíbené modré šatečky pro tebe, Lisbetko. Zítra přijď už v nich do školy. Chci, aby má milá žákyně byla čistá a hezounká jako ostatní děvčátka ze školy Panny Marie."

„Já nebudu tak hezká," řekla Lisbetka radostí sotva dechu popadajíc.

„Budeš, dítě, budeš, počkej! Zítra se přesvědčíme."

A již spěchala sestra za hlasem zvonu. Drsnou cestou k Ostruží vykračovala Lisbetka jakoby probuzena z krásného snu.

Doma zastihla jen vlčáka Reka, který hlídal prázdný dům. Babička byla na Černém vrchu u hochů. Lisbetka vklouzla rychle do špižírny, jež byla jejím obydlím. Stála zde pouze malá rozviklaná pohovka a židle. Spěšně rozvázala balíček a se zálibou chvějícíma se ručkama rozprostírala na pohovku modré šatečky. Byly zdobeny šňůrkami a knoflíčky, a dobrá sestra Anděla přidala k nim ještě hezounkou spodní sukénku, několik párů punčoch a nové, lesklé střevíčky. Lisbetka radostí sotva dýchala. Přitiskla střevíčky k srdečku a pak rychle sedla, aby si je zkusila. Jsou jí dobře a netlačí! Se zálibou prohlížela své nožky, nemohouc skoro uvěřiti, že jsou její.

„Podívej, Reku! To koukáš, viď?" řekla psovi, který za ní přišel do špižírny. „Ty se ti líbí, co? A netlačí jako ty, co mně koupil strýček Lem. Počkej, hned si v nich vyběhneme, a zatančím si v nich. Ale ne – poškrabala bych je a umazala – musím býti hezká, čistá jako ostatní děvčátka, třebas si pak budou se mnou hrát, až mne uvidí v modrých šatečkách a střevíčkách. Pěkně je teď zuji a schovám si je na zítra. Ty hloupý, ani nevíš, že já chodím do školy. – Tak a teď pojď, připravíme babičce dobrou večeři. Ta bude překvapena!"

V Trnovníku neznali, co je dobrá večeře. U Lisbetky byl to krajíc chleba nebo kus jiného pečiva, který pojídala obyčejně houpajíc se na vratech.

Ale sestra Anděla řekla, že musí být čistá a upravená jako ostatní děvčátka.

Když slunce haslo, vrátila se babička nabručená; zlostně, letmo pohlédla na bíle prostřený stůl. Mléko, které pili obyčejně jen z plechovky, bylo nalito do džbánu, na stole stála cukřenka, hrnečky a talířky. Chléb nakrájela Lisbetka tak, jak to vídávala u paní Burnové.

„Co to má znamenat," řekla stařena nevlídně a znaveně sklesla do židle. „Snad jsi tu zase neměla hosty?"

„Kdepak, babičko, to je všechno pro vás. Podívejte se, ještě jsem našla ve špíži sýr a zavařeninu a čaj už mám také uvařený."

„To by mi chutnalo, sýr a zavařenina. Ty jsi mudrc!" zabručela stařena, ale přece trochu změkla a rozjasnila se, když jí Lisbetka nalila čaje.

„Byla jsi dnes v té škole? Jak pak to tam vypadá?"

„Babičko, tam vám je krásně! A té paní musím říkat „sestřičko", ona mi to nařídila. Ta vám umí vypravovat. A dala mi šatečky, jak slíbila. Jsou po její vlastní sestřičce. Babičko, mně se to tolik líbí chodit do školy."

„No, když je to takhle, tak bych ráda věděla, proč bys tam nemohla chodit. Ale teď už uklid ty krámy se stolu, jsem celá udřená a ustaraná, nemohu se dočkat postele."

Lisbetka ochotně všechno uklidila a po chvíli prozrazovalo silné chrápání, že babička dobře spí. V černé kuchyni vrčel Rek a Lisbetka sedíc na schodech pozorovala nad skalnatým Černým vrchem vycházející měsíček a jak hvězdičky jedna za druhou vykukují z mráčků. Vzpomínala na vypravování sestry Anděly. Vše mělo dnes pro Lisbetku zvláštní, nový význam. Vždyť dnes již ví, že vše to učinil dobrý Bůh, který je jejím otcem, který ji vidí, na ni myslí a ji miluje. Jak je šťastna!

Druhého dne spěchala opět vesele do školy. Poněvadž bylo tepleji, šla jen v modrých šatečkách a slušely jí roztomile. Na hlavě měla bílý škrobený klobouček.

„No, dnes se mi líbíš, Lisbetko," vítala ji laskavě sestra Anděla.

„Babička vám tuhle něco posílá a vzkazuje, že to neumí přečíst, že je to francouzské nebo španělské, ale že je to dobře," živě vyřizovala Lisbetka, podávajíc sestře stočený papír.

Sestra Anděla zběžně listinu přehlédla a zazářila radostí. „Dítě zlaté, ani netušíš, jakou mám radost! Je to tvůj křestní list vydaný misijním kostelem v San Filippo v Kalifornii.

Lisbetko moje – tedy jsi opravdu milým dítětem Božím, tvá dušička byla již očištěna od prvotního hříchu."

Děvčátko udiveně na ni pohlédlo.

„Pojď, budeme si zase vypravovati." Sestra ukázala Lisbetce obraz krásné zahrady – ráje, a v něm první lidi, Adama a Evu. Poutavě a prostince vypravovala, jak blaženě zde žili, neměli starostí, bolestí, zármutků ani nemocí. Ukázala jí na obraze též strom, z něhož jedli zapovězené ovoce a dopustili se tak prvního hříchu, líčila, kterak byli pro svou neposlušnost vyhnáni z ráje a že musili za to trpěti nejen oni, ale že trest padl na všechny jejich děti a na všechny lidi vůbec. Od té doby že je život na světě těžký a smutný, že musíme trpěti chudobu, bolesti a zármutek, poněvadž naši první rodiče urazili Boha, svého nejlepšího otce.

„To bych byla nikdy – nikdy neudělala," řekla přesvědčivě Lisbetka. „Byla bych byvala hodná a byla bych v té krásné zahradě vždycky zůstala."

„To si tak, drahoušku, všichni myslíme, ale nevím, nevím – museli bychom být také zkušeni. Často je to i malým dívenkám těžké být dobrými, laskavými a poslušnými. I malým dětem šeptá někdy hlas: neřekni pravdu, udělej toto zlé, vezmi si něco, co není tvoje,

nikdo tě nevidí, nikdo se to nedozví. Ale Pán Bůh všechno vidí, o všem ví, co děláš, co mluvíš, na co myslíš, Lisbetko. Proto nesmíš nic činit, nic mluvit, nic myslit, co by se mu nelíbilo, neboť to je hřích. Hřích je nejošklivější věc na světě, horší než nemoc, bolest a utrpení, ano horší než smrt, protože se nelíbí Pánu Bohu, tvému dobrému otci."

A dále a dále poutavě ji poučovala sestra Anděla, až minulo šťastné odpoledne a Lisbetka ubírala se opět cestou k Trnovníku, kde odložila své milé šatečky a střevíčky a byla zase babiččina bosá, umouněná a roztrhaná dívčinka.

Dnes bylo s babičkou zle. Od rána prala na hochy a nemohla se již Lisbetky dočkat. Sotva přišla, počalo zlobení a těžká práce. Ubohé dítě nestačilo nositi vodu, opálené ručky bolely a klesaly. Jak byla Lisbetka ráda, když byl večer! Dnes neměla kdy na přemýšlení.

Vklouzla rychle do špižírny a zahrabala se do své postýlky. Stříbrné světlo měsíční rozlévalo se po vrcholcích hor a rozbitým oknem osvětlovalo i ubledlou Lisbetčinu tvářičku. Usínala a rtíky její šeptaly ještě modlitbičku „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . ."

V.

NOVÁ PŘÍTELKYNĚ.

ČAS prchal, Lisbetka chodila již pět neděl do školy. Nebyla by zůstala doma za živý svět. Když pršelo, objevila se s velkým, polámaným, roztrhaným deštníkem a mívala vyučování v kryté, obrostlé besídce.

Zahrada skvěla se nejkrásnějšími květy a bledá květinka z Trnovníku počala již také svůj kalíšek slunci otvírati. V dušince její, která dosud spala, probouzelo se nové, nadpozemské světlo. Vždyť také jako květinka pila nebeskou rosu, kterou jí sestra Anděla něžným, láskyplným způsobem denně podávala. Mnohému se již naučila. Slyšela také o Děťátku betlemském, jak se narodilo v chlévě, jak andělé chválu Bohu prozpěvovali a svatí tři králové přišli se mu poklonit. Dříve nevěděla, co jsou vánoce. Byla to pro ni doba, kdy hoši přinesou a upekou krocana a strýc Lem jí donese nějakou hračku. Když sestra Anděla jí vypravovala dále o životě Božského Spasitele na zemi, poslouchala tak pozorně a uctivě, že to sestru až k slzám dojímalo.

A když v zahradě Panny Marie na růžových keřích vypučela sterá poupata, dozvěděla se, že dosud žije Pán Ježíš se svými ubohými dětmi na zemi, že je ukryt ve svaté hostii na oltáři a že vchází do jejich srdcí ve svatém přijímání. Radost její dostoupila vrcholu. „Přišel by i k chudému dítěti, jako jsem já?“ otázala se bázlivě.

„Ano,“ řekla sestra Anděla.

„Ano? – Vždyť jsem tak ubohá proti ostatním děvčátkům a bydlím v Trnovníku.“

„Dítě moje, On hledí jen na to, máš-li čisté srdečko a miluješ-li Ho. Až rozkvetou tato růžová poupata, půjdou všechna moje děvčátka k Němu a ty půjdeš s nimi.“

Příští odpoledne zavedla sestra Anděla Lisbetku do ústavní kaple.

Zářivé sluneční paprsky, vnikající barevnými okny, osvětlovaly nádherný oltář plný květin a svící. Věčná lampa, zavěšená před oltářem, zlatem jen hýřila. V lavicích seděla v řadách děvčátka a ctihodný kněz, páter František, stoje před nimi mluvil k nim dojímavě o lásce Božského Spasitele.

„Pán Ježíš miluje vás více než nejlepší otec, než nejněžnější matička dovede milovati své dítě. A jako za svého pozemského života zval děti k Sobě, tak touží i vás vzíti do náruče a přitisknouti vás k svému Srdci. Káral apo-

štoly, když odháněli dítky od Něho: „Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim!“ A totéž praví dnes k nám, katolickým kněžím. Neodkládejte, přiveďte mi děti mé nyní, dokud jsou nevinné, prosté, důvěřivé, milující! Nebraňte jim! Nečekejte, až budou vyspělé, rozumné, až budou uměti celý katechismus a vše, čeho žádá církev sv. od vyspělých katolíků. Nyní ať přijdou ke mně se srdečky nevinnými, nyní jsou mi nejmilejší.

Týž Pán Ježíš, který v zemi Judské před dvěma tisíci léty žil, který dítky židovské na klíně choval a jim žehnal, žije zde mezi vámi ve svatostánku, dívá se na vás, touží po vás, volá k vám, abyste přiklekly k oltáři a přijaly Ho do svých srdeček, která tolik miluje.

Vy Jej ovšem nevidíte, neslyšíte, necítíte, jak klade své ruce na vaše hlavičky a vám žehná, ale až k vám přijde ve sv. přijímání, ucítíte Jeho lásku a také vám požehná. On to řekl a my věříme pevně každému Jeho slovu, neboť On jest Bůh nejvýš pravdomluvný.“

Lisbetka skrývala opálený obličej pod škrobený klobouček, ale očka jí radostně zářila zvláštním nebeským jasem. Jaké štěstí seděti v této krásné kapli s tolika hezkými děvčátky a slyšeti, že i ji Pán Ježíš miluje a že jí požehná, až k ní přijde. Srdečko jí blahem prudce bušilo.

Večer, když vyšly hvězdičky, usedla si na rozlámané schody a uvažovala slova pátera Františka.

Jak hodné musí být asi ty dívenky. Vždyť jim řekl, že krásné věnečky a bělostný závoj, který budou míti na hlavě, až půjdou k prvnímu sv. přijímání, je jenom obrazem jejich čistého srdečka. Ale říkal jim, že děti svoji čistou dušičku někdy pošpiní zlostí, závistí, neposlušností, lží a nelaskavostí k jiným dětem.

Lež. – Toto slovo ji děsilo ze všech nejvíce.

Lež – to je nemluviti pravdu. Ach, jak často nemluvila pravdu, aby ušla bití.

Jak lehce se jí řeklo, že Rek rozbil džbán, že kočka Tabby převrhla hrnec mléka, že slepice vyběhly do lesa, poněvadž Burnův Viktorek nechal vrata otevřená.

Ze strachu před babičkou se často vymlouvala a ani jí nenapadlo, že lže.

Ale ode dneška už nebude lhát ani za svět, ať se babička vadí nebo jí i nabije.

S tímto dobrým předsevzetím uložila se do chudé postýlky. Ve snu viděla krásnou kapli s ozdobeným oltářem a vedle okna, na němž byl vymalován dobrý Pastýř nesoucí ztracenou ovečku, zdálo se jí, že klečí dva velcí bílí andělé – – – – – –

— — — — — — — — — — — — — —

Skupina dívek, jež se připravovaly k první-

mu svatému přijímání, měla již třikrát vyučování. Lisbetka sedávala vedle zlatovlasé dívenky s modrým kloboučkem, která ji vždy úsměvem přivítala a ochotně jí dělala v lavici místo. Ale čtvrtého dne scházela.

Marně ohlížela se Lisbetka po milém, čtveračivém obličeji.

Po vyučování stavila se v lékárně babičce pro lék proti rheumatismu. Musila jíti domů jinou ulicí než obyčejně chodívala. Byly tu nádherné vily v zahradách uzavřených železnými ploty a ozdobnými brankami, chodníky stínilo vysoké stromořadí.

Utíkala s knihou, kterou jí půjčila sestra Anděla, pod paždí a s lahvičkou v ruce, když najednou vběhlo jí pod nohy koťátko.

„Chyť je, chyť je," volal dětský hlásek. „Ó, mé koťátko, mé koťátko." A než se nadálo, bylo mňoukající chundelaté kotě v Lisbetčině náručí. V tom rozlétla se železná vrata krásné zahrady a vyběhla Lisbetčina sousedka, známá jí z ústavní kaple.

„Děkuji ti, Lisbetko, jak jsem ráda, žes mi to nezvedené kotě chytila. Vyklouzlo mi vraty, než jsem je otevřela. Počkej, darebáčku, takhle mi utéci.

Donesla jsem si je z procházky od potoka, kde je chtěli zlí hoši utopiti."

„Ty bydlíš zde?" otázala se Lisbetka, vzhlížejíc udiveně ke vchodu vily, jejž střežili dva kamenní lvi.

„Ano, vždyť to je náš dům. Jsem Alma Nortonová a znám tě dobře. Sestra Anděla nám o tobě ve škole povídala. Říkala, že nemáš hračky, ani pannu, ani pohádkové knížky. Já mám tolik hraček a stále dostávám od tatíčka něco nového. Minulý týden poslal mi mluvící pannu."

„Jistě? Panna může mluvit? Ach, to bych ráda slyšela."

„Pojď k nám, ukáži ti ji a dám ti nějaké hračky, třeba pannu, nebo co si vybereš."

Osmileté dítě těžko odolá takové nabídce. Proto i Lisbetka žádostivě spěchala za Almou. Po upravených cestičkách, lemovaných jarními květinami přišly k fontáně před domem a pak vešly sloupovím do velké předsíně, plné krásných obrazů a koberců. Po leštěných schodech vystoupily do Almina dětského pokoje.

I jiným šťastnějším dětem než byla chudá dívenka z Trnovníku bylo by se vše zdálo krásným, dětským, vánočním snem – což teprve Lisbetce.

Stěny slunného čtyřokenního pokoje ozdobeny byly výjevy z pohádek „Popelky", „Šípkové Růženky", „Sněhurky" a jiných. Lesklou podlahu zakrýval světle zelený koberec, lemovaný pásem růžových květů. Bílý

proutěný stůl a šest dětských židlí růžově potažených stálo uprostřed. A kolem dokola po bílých stojáncích a skřínkách rozloženy byly nejrůznější hračky, panny, hry a knihy. V pozadí zvlášť k tomu upraveném stál dům pro panny s nejmodernějším zařízením od přízemí až k půdě.

„Ach", vzdychla Lisbetka udiveně a ručky rozepjala, „to je všechno tvoje?"

„Ano, to je můj hrací pokoj, ale já tu mnoho nejsem, hraji si raději venku. To je lepší, viď?"

„Ach, to ne, to ne. Kdybych já tohle všechno měla, ani bych se nehnula, stále, stále bych si hrála a ven bych ani nevyšla."

„Já zas mnohem raději běhám, skákám, lezu po stromech, brodím se bosa v potoku, kopám a pleji. To je lepší zábava než sedět v pokoji."

„Ty neumíš lézt po stromech?"

„Ó, ano," řekla Lisbetka a vzpomínala, jak často se celé hodiny houpává na větvích.

„A brodíš se ráda bosa ve vodě?"

„Ó, ano, teď je potok plný až po kolena. To se hezky brodí. Na břehu rostou bílé fialky, ty trhám a nosím sestře Anděle."

„Bílé fialky? Ty jsem jakživa neviděla. Ty bych chtěla."

„Přinesu ti je zítra," slibovala Lisbetka a obě děvčátka navázala přátelství.

Alma natáhla strojek v mluvící panně a ta plynně odříkala, co uměla. Pustila též po pokoji malý automobil a na konec přinesla ještě tančící pannu s hedvábnými střevíčky, kterou jí babička poslala z Paříže. Byla upevněna na krabičce, v níž byl hrací strojek. Když Alma strojek natáhla, panna natahovala nožky a točila se podle hudby.

„Vyber si něco z mých hraček. Zde máš obrázkovou knihu, čajovou soupravu a tuhle pannu, Elvíru. Otvírá a zavírá oči." A již podávala Alma Lisbetce pannu – zlatovlásku, která spala v postýlce s růžovými záclonkami.

„Vezmi si ji, mám ještě dvě zlatovlásky a tu postýlku potřebuji stejně pro své koťátko."

Lisbetka nemohla odporovati. Než se nadála, hleděla na ni Elvíra s očima otevřenýma z jejího náručí.

A po chvíli odváděla Alma chudé dítě nádherným sloupovím zahradou k domovu.

„Tedy zítra ti donesu bílé fialky," řekla Lisbetka u vrat.

„Nezapomeň! Já ti dám naší Norou upéci koláčky a uvařiti čaj a budeme se míti dobře. Přijď, jistě, Lisbetko – přijď!"

VI.

ALMA.

DLOUHO dívala se Alma jako malý vězeň železnými vraty, až jí Lisbetka zmizela. Omrzele vracela se do nádherné vily, kterou obývala se svým otcem, panem Oliverem Nortonem a Madame Manettovou, svou francouzskou vychovatelkou, s Norou, Elsou, Timem a jiným služebnictvem.

Sotva se Alma narodila, zemřela jí matička a pan Oliver Norton, který dříve vynikal dobrodružnou veselostí a svěžestí, předčasně stárl a oddal se trudnomyslnosti. Jeho černý vlas zešedivěl, rysy obličeje ztvrdly, ustydly vůči každému kromě Almy.

Z velkého zármutku odvrátil se od Boha i od lidí a žil jen práci a své Almě. Byl obávaným právníkem, který vynikal věhlasem daleko široko. Hrdé, kamenné jeho srdce mělo však jen jediný ideál – Almu.

Pro ni povolal vychovatelku z Francie, která se vyznala v jemné výchově, pro ni vydržoval nádherný dům a služebnictvo, pro ni kvetly květy na záhonech a dovádivě šplouchala fontána.

Žil pro své dítě, v jehož čtveračivých očích a zlatém vlasu viděl svou nebožku ženu. Ani nebe, ani země neměly pro něho významu, v duši jeho byla zoufalá temnota.

Byl tak zaslepen láskou k svému dítěti, že by je byl nadobro zkazil. Nebe však dalo Almě do vínku srdce dobré, ušlechtilé a vzácnou povahu.

Přes to však rostla do osmi let podle svých chtíčů a Madame Manettová často si s ní nevěděla rady.

„Monsieur Norton nedovolí, abych ji potrestala," stěžovala si před dvěma měsíci sestře Anděle. „Co z toho dítěte bude?" Měly se rády se sestrou Andělou. Vždyť bývala v dětství chovankou Madame Manettové, když byla na vzdělání v Paříži. Proto byla i její důvěrnicí.

„Co si mám počít s tím nezvedeným dítětem? Neposlechne, nedává pozor, neučí se, jen by lítalo jako pták nebo motýl. Když se má učit, uteče mi, schová se a z kouta se na mne ošklíbá. Když ji napomínám, směje se mi do očí. Víte, sestřičko, ze zkušenosti, jak se u nás v Evropě s takovými dětmi zachází. Přiváží se za nohu ke stolu, zavrou se, nedostanou večeři.

Ale zde ničeho nepořídím. Mám ruce svázané. Monsieur Oliver Norton sám nedbá a mně trestat nedovolí.

Ať je líná nebo nezpůsobná nebo mi uteče, to je mu jedno. Neřekne jí ani slova. Líbá ji, mazlí se s ní, nosí jí nové a nové dárky. Je láskou zaslepen – ma chére – povídám, zaslepen."

„Opravdu je zaslepen," řekla měkce sestra Anděla, myslíc na to, že se smrtí své manželky odcizil svaté víře a Bohu. Alma bývá v neděli s Vámi na mši svaté, že ano?"

„Ano."

„Ale od dítěte v jejích letech mohly bychom již žádati více. V červnu by mohla jít k prvnímu svatému přijímání."

„Ma chére, co to mluvíte? Alma? V osmi letech?" zajíkala se madame zděšeně.

„Podle nynějších ustanovení církevních je už dosti stará. Žádná z mých žákyň nebude přes deset, některým je teprve sedm let a půjdou."

„Sedm! – Sedm! – Kdo to jakživ slyšel! Ve Francii šla jedna z mých žákyň po prvé ve dvanácti letech, až uměla katechismus a dva roky se týdně připravovala. Lekáte mne, sestřičko. Jakpak může sedmileté dítě rozuměti, co je svaté přijímání?"

„Má drahá madame, jakpak můžeme my starší rozuměti? Božský Spasitel nežádá, abychom rozuměli, pouze abychom věřili a milovali. Dnes opět znovu zaznívá světem líbezný

Jeho hlas jako kdysi na nivách Judských: ‚Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim.' Dovolte tedy, aby Alma mohla jíti s ostatními dětmi."

Po několikeré naléhavé prosbě sestry Anděly madame váhavě svolila. Starý zvyk byl v ní pevně zakořeněn.

Proto bylo vídati zlatovlasé děvčátko se šibalskýma očima, v modrém kloboučku, v ústavní kapli mezi těmi, jež se připravovaly k prvnímu svatému přijímání.

Poněvadž všechny dívenky klidně seděly a pozorně naslouchaly poučování pátera Františka, i Alma se styděla neuměti, býti rozpustilou nebo chyběti. Modrá, šibalská očka upírala klidně a pozorně na ctihodného kněze. Sestra Anděla věnovala jí zvláště něžnou pozornost a po každém vyučování ještě chvilku pohovořila se svou ovečkou.

„Ovečka se může zaplésti do květin právě tak jako do trní," říkávala moudrá sestra, srovnávajíc rozmazlenou Almu se zanedbanou Lisbetkou.

Pomalu ale jistě působilo každé dobré slovo na srdce Almino a její čtveračivé, neklidné oči počaly znenáhla rozumně pohlížeti na své okolí.

I dnes, když jí Lisbetka zmizela v dáli, uvažovala: „Jak je ubohá. Nemá milujícího ta-

tíčka, ani madame, která ji vychovává, ani Elsu, ani Noru, ani Tima, nikoho, kdo by ji obsloužil a bydlí v tak tmavém, smutném domě. Co bych jí zítra dala, abych jí způsobila radost?" Zabrána v myšlenky vracela se k vile.

Najednou zaslechne hrčení kočáru. Sotvaže se ohlédla, již se vrata otevřela a kočár vjíždí do zahrady. Tatíček! Tatíček se vrací z obchodní cesty! Již se otvírají i dvířka kočáru a Alma ocítá se v jeho náručí. Neviděli se již šest neděl. Radostí zapomněla na vše ostatní.

Večeřeli spolu. Poněvadž se pan Oliver Norton vracel obyčejně pozdě večer, jídávali spolu málokdy. Dnes však si přál míti svého mazlíčka u sebe. Posadil si Almu proti sobě k mahagonovému, bohatě prostřenému a květinami ozdobenému stolu a ke konci večeře dal jí přinésti zmrzlinu, která byla upravena tak, že se podobala růžovým poupatům.

Po večeři usedli v knihovně, kde pan Norton nejraději trávíval večery, ba i celé noci pracuje a uvažuje. Nejraději snil před obrazem své nebožky ženy, zavěšeným nad nádherným krbem . . .

Dnes si nevšímal ani spousty dopisů a listin na stole a zabořil se do pohodlné lenošky.

Alma položila zlatovlasou hlavičku na jeho rameno a upřeně mu hleděla do očí. „Ó tatíčku, jak je to hezké, býti u tebe! Tak dlouho jsem

tě neviděla!" A pan Norton hladil zlaté vlásky a se zálibou se shlížel v krásných dětských očích, které byly jeho jedinou radostí, jediným záblekem v temnotě jeho duše.

„Stýskalo se ti po mně, miláčku? Vždyť jsem byl pryč jen šest neděl."

„Velice se mi po tobě stýskalo a tolik věcí se událo, když jsi nebyl doma."

„To bych řekl," pravil s úsměvem, „ubohá madame měla asi s tebou kříž. Byla jsi velká dareba?"

„Nebyla! Nebyla!"

„Neutekla jsi k potoku se broditi a loviti rybičky?"

„Ne" – řekla Alma klidně.

„Neschovávala jsi se za plotem místo vyučování?"

„Ani jednou, tatíčku."

„Neházela jsi knihy oknem?"

„Žádnou z těchto ošklivých věcí jsem neprovedla. Byla jsem hodná, moc hodná."

„Tak?" zvolal pan Norton překvapen klidnými a rozumnými odpověďmi své dcerušky.

„Ty, diblíku, že jsi byla hodná? Přikovala tě madame k učení po francouzsku? Však já se to dozvím."

„Nedozvíš se nic ošklivého, tatíčku. Ale povím ti něco hezkého. Chodím každý den ještě s mnoha dívenkami do školy Panny Marie.

Sestra Anděla nás učí katechismu a modlitbám a páter František nám vypráví v kapli o Pánu Ježíši, jak žil na zemi a miloval dítky a že si přeje, abychom byly hodné a přišly k Němu do nebe."

„Do nebe?" Citelná bolest projela otupělým srdcem pana Nortona. Alma, jeho diblík, jeho miláček, mluví takto? Na chvíli oněměl. Zdálo se mu, že Bůh, který mu odňal před osmi lety jeho milovanou ženu, vztahuje již ruku i po jeho dítěti. –

Vzíti ji k sobě do nebe? – Ne, ne, ne, ozval se zoufalý výkřik srdce. Přitiskl Almu k sobě a tázal se skoro přísně: „Kdo tě poslal do školy Panny Marie? Tebe, mého drobečka, abys poslouchala takové řeči?"

„Tatíčku, já už nejsem drobeček, vždyť je mi osm let. Všechna osmiletá děvčátka půjdou již k prvnímu sv. přijímání."

„K prvnímu přijímání?" opakoval pan Norton. „Nevíš, co mluvíš."

„Vím, vím, tatíčku."

„Páter František i sestřička Anděla už nás naučili, co jest svaté přijímání. Je to Pán Ježíš, který je ukryt ve svaté hostii a přichází ke každé čisté duši. Páter František říkal, že to nemohou pochopit ani nejmoudřejší lidé, ale že to je pravda, poněvadž to řekl sám Pán Ježíš. Také nám říkal, že to bude nejšťastnější den

celého našeho života, až Pán Ježíš po prvé k nám přijde, že budeme mít v srdéčku jako v nebi. Byl jsi také, tatíčku, u prvního svatého přijímání, když jsi byl malý?" – A tázavě pohlédla do zamračeného obličeje svého tatíčka netušíc, jak mučivé vzpomínky probudila v jeho srdci.

Vždyť zatím co vyprávěla, viděl v duchu sebe, jak před dvaceti lety s bílou šerpou na rameni a s hořící svící v ruce po prvé radostně a nadšeně kráčel k oltáři jako nevinný, věřící, milující hošík.

Ztratil víru i naději a shasla nadpřirozená láska, která by mu ozařovala nynější smutný život. Ztratil vše, kromě svého miláčka – své Almy.

Musí zůstati jeho – jen jeho. Srdce zachvátila žárlivost a prudká bolest. Musí zůstati jeho veselou, zpívající, křepčící vílou. Nedopustí, aby z ní sestry udělaly anděla. Mluví tak rozumně, čtveračivé její oči ztratily již svou veselost a září zvláštním klidem. – Nemiluje takovou andělskou tichost. –

„Mlč, mlč, maličká, přerušíme to klášterní vyučování, zvážněla bys mi předčasně. Musíš zůstati mou zlatou, dovádivou, hravou holčičkou. Na takové myšlenky máš ještě času nejméně tři roky; začalas tuze – tuze brzy." A štípal ji do tvářičky.

„V červnu odcestujeme velkou lodí přes oceán a budeme celé léto hodně veselí."

Zdálo se, že se mu ulehčilo.

Otevřel knihu s obrázky lodi, kterou pojedou a přinesl fotografie krajin, které navštíví, vypravuje zároveň o krásách přírodních, jež Alma pozná. Vážnost z dětských očeк zenáhla mizela, Alma se smála, dováděla a štěbetala vesele jako dříve.

Ale když se uložila do postýlky s růžovými hedvábnými záclonkami, zavolal si pan Norton Madame Manettovou. Vyhlížel tvrdě a ostře.

„Přeji si, madame, abyste přerušila ihned ono klášterní vyučování," řekl úsečně. „Pojmy, které sestry mojí Almě vnucují, nejsou pro takové děcko."

Madame Manettová neviděla dosud pana Nortona tak rozčileného, zachmuřeného a chvějíc se nervosně, pravila: „Jsem téhož náhledu, monsieur Nortone, ale sestra Anděla řekla . . ."

„Co říká sestra Anděla, do toho mi nic není," přerušil ji pan Norton, „dítě je moje, klášterní ústav navštěvovat nebude a o prvním přijímání se mi ani nezmiňujte! Skončete všechno ihned! Nedopustím, aby osmileté dítě bylo syceno vážnými myšlenkami. Alma je ještě příliš – příliš mladá pro modlení a uvažování. Nepřeji si z ní míti nějakého anděla – ale veselé, hravé, čtveračivé děcko!"

„Prosím, monsieur Nortone. Ráčíte mít právo rozhodovati."

Tím skončila Almina příprava k prvnímu svatému přijímání.

VII.

MÁJOVÝ DEN.

V TRNOVNÍKU bujelo vše svěží zelení. Různé jarní květinky nesměle vystrkovaly hlavičky z nového trávníku, potůček vesele přeskakoval kameny, pěnil se a kapky vodní hrály v slunečních paprscích duhovými barvami. Lisbetka znala dobře jeho běh, věděla, kde se zahýbá, kde rostou plané kosatce, řeřicha, a kde bílé fialky kloní své hlavičky jakoby k modlitbě. Věděla, kde je nejvíce žab a kde se starý, pohodlný žabák vyhřívá.

Dni byly dlouhé a slunné, měla tudíž dosti času toulati se po lese. Dnes měla volno. Babička si natřela nohy kafrovým líhem, který jí donesla z lékárny a odešla k hochům na Černý vrch.

Lisbetka netušila, proč hoši bydlí tam místo v Trnovníku. Cesta na vrch je pro babičku tak příkrá, přicházívá domů vždy tak nazlobená a unavená a ve snu křičí a volá, jako by ji někdo honil a škrtil. Ale donese vždy peníze a mohou pak nakoupiti chleba, mouky, cukru a čaje.

Nevinné její srdečko nemělo o pravdě ani zdání. Hoši byli zlí a divocí. Skrývali se v skalnatých výšinách Černého vrchu, aby si odtud nespravedlivým a špatným způsobem opatřovali peníze. Jen když napadlo vysoko sněhu a cesty byly neschůdné, odvážili se sejíti k matce do Trnovníku. Za nynějších krásných, slunných dnů by se dolů neodvážili.

Nejmladší, nejmilejší stařenin syn Lem byl nejdivočejší a nejukrutnější. Ležel v horečce a matka musila jej dnes navštíviti stůj co stůj.

Lisbetka o tom ovšem nevěděla. Stařena se tajila se vším, co hochy potkalo, bojíc se dětské Lisbetčiny žvatlavosti. Ale Lisbetka vždy vycítila, když se hochům špatně vedlo, neboť babička si odlehčovala spíláním a bitím ubohého dítěte.

Jak lehce bylo jí dnes u srdce, když zavírala černou kuchyni. Celý den může dělati co chce.

„Reku, dnes zůstaň doma a hlídej," pravila psovi, který vyšel za ní. „Moje Elvíra nebyla dosud v lese na procházce. Musím jí ukázat potok, žáby a hnízdečka. Také natrháme bílé fialky a doneseme je do kaple Panny Marie a Almě." – A již hopkovala polní cestou.

„Nikdy mi nenapadlo, že se budu mít tak dobře, že budu chodit do kostela, do školy a že budu mít pannu s opravdovým slaměným kloboučkem a s pohyblivýma očima." La, la,

lalala, popěvovala si a poskakovala. „Babička není doma a budu si hráti celý, celičký den.“ Srdečko jí radostí překypovalo.

Pojednou stanula. Zahlédla střechu domečku krčícího se v lese . . .

„Ach, Elvíro – zapomněla jsem . . .“ šeptala a hluboce vzdychla. „Zapomněla jsem, že musím dnes chovat Viktorka paní Burnové.“

Paní Burnová byla jejich nejbližší sousedka. Domeček její stál v zahrádce, kde pěstovala zeleninu. Chovala též krávu a slepice a posílala stařeně do Trnovníku denně mléko.

Chlapeček její, Viktor, byl tak neklidný a dovádivý, že se nemohla ani na minutu od něho vzdálit. Kde co sebral, brzy spadl do škopku, brzy zase převrhl konev s mlékem, strkal do úst sodu, uhlí a nejraději utíkal ze zahrádky.

„To je kříž s tím dítětem, jakživa jsem podobného neposedu neviděla. Zdržuje mne hrozně v práci,“ naříkala vidouc jednou Lisbetku, kterak vytahuje Viktorka ze soudku na dešťovou vodu. „Dnes asi nedoperu, a kdy to prádlo pověsím?“

„Paní Burnová, víte co? Chovala bych vám Viktorka a hlídala ho vždycky, když perete, a vy byste mi za to mohla vždycky vyprat šatečky, co mám od sestřičky Anděly. Víte, já sama neumím hezké věci prát.“

„Vidíš, Lisbetko, to bys mi opravdu pomohla. Kdepak bys mohla sama prát takové šatečky. Ty se musí také pěkně vyžehlit, aby sestřička viděla, že si jich vážíš. Tak to, Lisbetko, uděláme.“ Smlouva byla uzavřena.

Paní Burnová právala Lisbetčiny šaty a Lisbetka hlídávala malého křiklouna. Ten se válel, kopal a zlobil svou chůvu, jak nejlépe uměl.

Dnes Lisbetka na něho zapomněla. Co teď? Nezbývalo, než nechati procházky a jíti za povinností. Omrzele se loudala k domu paní Burnové, která až po lokte zabořená do mydlin právě prala její modré šatečky.

„A, to jsi ty, Lisbetko? Dnes jsem tě nečekala. Billy byl u vás s mlékem a vyřizoval, že bylo babičce včera zle. Jestli tě dnes potřebuje doma, obejdu se bez tebe. Nemohu žádat, aby taková zmrzačená žena byla bez pomoci. Už si toho rozpustu nějak uhlídám.“

Lisbetka měla již pravdu na jazyku, ale myšlenka, že by mohla snadno povinnosti uklouznouti a nepřišla by o zábavu, ji zadržela.

Venku je tak krásně, uteče. Nač by hlídala zlostného křiklouna? Paní Burnová neví, že babička není doma.

„Jdi, děvečko domů k babičce, jdi! Já vím ze zkušenosti, co to znamená ležet s rheumatismem. Dobré dítě, Bůh ti požehná za tvou trpělivost s mrzutou stařenou. Vezmi si na stole koláče a běž domů.“

Lisbetka již otvírala ústa, aby se přiznala . . . Měla by zůstati u paní Burnové, šatečky budou tak pěkně vyprány a vyžehleny, měla by chovati Viktorka, aby se odvděčila.

„Vity ce Liby – ce panentu – ce Liby hát" – fňukal Viktorek a rozhazoval z košíčku zlostně kolíčky na prádlo.

„Dnes si nemůže s tebou hrát, musí domů. Uteč, Lisbetko, uteč, prosím tě, než se rozkřičí. Co bych si s ním počala, mám tolik práce."

Sotva to dořekla, rozběhla se Lisbetka a tryskem utíkala k lesu. Doléhal k ní křik dítěte, ale nedbala. Jak dobře to dopadlo. Už je zase volná.

Slunečko ji líbá, ptáčci vesele hopkují, květinky se na ni usmívají. Jak je šťastna! Doběhla do lesa, kde v kypré zeleni se vinul potůček. Sem již nedoléhal dětský pláč.

Sotva vše ztichlo, počal jí šeptati divný hlas:

„Lisbetko, jsi opravdu tak hodná, žehná ti Pán Bůh, jak řekla paní Burnová?" – – –

Podvedla, ošidila jsi ji. Líbí se to Pánu Bohu? – – –

Lisbetko, Lisbetko, byla jsi upřímná?" – –

„Nelhala jsem," řekla si Lisbetka a usedla do mechu s Elvírou v klíně. „Neřekla jsem ani slova. Neřekla jsem, že babička mne doma nepotřebuje, viď, Elvíro."

Elvíra hleděla tupě na ni a ptáček vedle cvrlikal.

Loni by byla poslouchala jen ptačí zpěv, letos však již byla probuzena její dušička a vnitřní hlas odpoutával pozornost od věcí zevnějších a šeptal dále. – – –

„Nelhala jsi. Ale byla jsi neupřímná. Jsi dobré dítě, kterému Bůh žehná?"

Vyskočila! Elvíru nechala ležeti v mechu a dala se do sbírání fialek. Včera donesla jich velkou kytici na májový oltář do kaple Panny Marie.

„Nebude je na oltáři ani vidět," řekla podávajíc je sestře Anděle.

„Snad," řekla sestra, „ale Pán Ježíš je vidí a myslím, že je má raději než ostatní květiny, právě proto, že jsou tak skromné. Dám je k Jeho nohám."

Nádherné trsy bezu a kalin, které přinesla ostatní děvčátka, ve vysokých vázách bohatě zdobily májový oltář. Za to ale Lisbetčiny fialky v nízké stříbrné váze stály s hlavičkami skloněnými nejblíže svatostánku a šířily sladkou vůni jako šepot modlitby.

„Tvé fialky stojí u nohou Pána Ježíše. A budou tam státi ještě dnes odpoledne, až ošklivá, neupřímná Lisbetka klekne před oltářem," šeptal tajemný hlas.

Nemohla to vydržeti. „Vrátím se! Vrátím se

k paní Burnové, budu hlídati Viktorka a budu upřímná.“ Sebrala Elvíru a dala se do běhu kolem potoka. Byla to cesta kamenitá, ale nejkratší.

Bosé opálené nožky nedbajíce překážek brodily se mělčinou a rychle přeskakovaly ostré kamení.

Veselý, bystrý potok v Ostruží dovedl spoutati jedině krutý mráz. Poněvadž posledních šest neděl hodně pršelo a praménky stékající s Černého vrchu značně jej rozvodnily, tvořil různé záhyby a mělčiny vroubené velkými listy vodních lilií. Až rozkvetou, bude je Lisbetka nositi do kaple. Budou krásnější a vonnější než květy z nejbohatších zahrad.

Ale musí se trhati opatrně. Velké jejich lupeny zakrývají břehy potoka a lehko se sklouzne do hlubiny.

Paní Burnová říkala, že jich býval plný rybník v Trnovníku, dokud patřil bohatým lidem, a mezi nimi plovaly velké, bílé labutě.

Zabrána do těchto myšlenek, spěchala Lisbetka za svou povinností.

V tom zahlédne mezi lupeny něco bílého. Zarazila se, srdečko se jí leknutím div nerozskočilo. Viktorek!

Uprchlý, bosý Viktorek v bílé, dlouhé noční košilce. Již se blíží k nebezpečnému břehu. Několik skoků a byla u něho. Chtěla jej zavolati, ale již se zapotácel a spadl na zádečka do mělčiny.

VIII.

NOVÉ NAUČENÍ.

LISBETKA ani nevěděla, jak se k dítěti dostala. Prodírala se lupením nedbajíc, že jí voda vniká do očí, do uší i úst. Když s velkou námahou zachytila za košilku zsinalého Viktorka, musila napnouti všechny síly, aby ho vytáhla. Zdálo se jí, že váží aspoň sto liber. Zimou se třesouc a slabostí klesajíc, dovlékla se s dítětem v náručí k jeho domovu.

„Mé zlato, můj Viktorku,“ bědovala plačíc paní Burnová. Stála právě u plotu s jakýmsi pánem, který se poptával na její rodinu.

„Co se to stalo s mým Viktorkem?“

„Spadl do potoka,“ vyrazila ze sebe Lisbetka.

„Do potoka?“ Ustrašená matka brala jí z náruče ztuhlé dítě. „Odpusť mi, Bože! Mou vinou je mrtev! Mé zlaté dítě, můj Viktorečku, proč jsem tě lépe nehlídala. Ach, já nešťastná, nešťastná matka!“

Utopen! Mrtev! Lisbetce hučelo v hlavě, uši měla plné vody, ale přec slyšela tato hrozná slova. Hukot v hlavě se stupňoval, již to nevydrží. Sklesla slabostí v koutě u vrat.

Zděšená matka zapomněla na ni spěchajíc, aby svému dítěti poskytla první pomoci.

„Ubohé, znavené dítě," zazněl po chvíli laskavý hlas. „Musíš se také převléci, osušiti, zahřáti."

Lisbetka matně pohlédla vzhůru a střetla se s dobrotivýma očima pátera Františka. Chodíval k potoku procházkou a navštěvoval chudé příbytky svých osadníků.

„Viktorek je utopen *mou vinou*," zašeptala Lisbetka sotva slyšitelně.

„Neboj se dítě! Jistě jej matka brzy přivede k vědomí. Není utopen, dýchá."

Zvedl Lisbetku a pomohl jí dovrávorati se do kuchyně. Viktorek zabalen do teplých přikrývek ležel v matčině klíně.

„Lisbetko, Lisbetko, dítě zlaté, zapomněla jsem samou úzkostí na tebe. Jak jsi mokrá, chvěješ se zimou. Sám dobrý Bůh poslal tě z tvého chudobného domu touto cestou, abys zachránila mé drahé dítě. Bůh ti žehnej a odplať ti to stonásobně."

„Skutečně," dodal páter František. „Viktorek ti děkuje za svůj život, má dobrá, statečná dívenko," a položil jí ruku na hlavu.

„Co budu živa, nezapomenu ti toho," zajíkala se plačící matka.

„Velebný pane, věřte, že není ve vaší osadě lepšího dítěte. Ale kdybyste viděl, kde to dítě

bydlí a jaká ježibaba, Bůh mi odpusť, je vychovává."

Lisbetka sklesla na kolena a plačíc usedavě, zabořila tvář do přikrývky. „Ne, ne, ne. Nejsem hodná. Oklamala jsem vás. Utekla jsem si hrát k potoku, abych nemusila chovat Viktorka."

„Vidíš, vidíš, Lisbetko! Zapomněla jsem, že tu nejsi, nepodívala jsem se za ním a vykradl se mi z postýlky. Tak už neplač, neplač, zas bude dobře.

Udělaly jsme smlouvu, velebný pane. Když peru v úterý, hlídá mi Lisbetka Viktorka. Dnes jsem ji poslala domů, neboť jí babička stůně, leží s rheumatismem."

„Nestůně, nestůně, neleží" – vzlykala Lisbetka. „Odešla k hochům. Podvedla jsem vás, byla jsem neupřímná. Šla jsem si hráti do lesa."

„Bože, mne netrestej," zvolala paní Burnová. „To bych si do tebe, dítě, nebyla myslila. A jak jsi se dostala k Viktorkovi?"

„Já – já nevím," – zajíkala se Lisbetka utírajíc si slzy. „Něco mi říkalo, že jsem zlá, že jsem vás oklamala, protože jsem vám neřekla, že babička nestůně a že si chci jít hrát. Bála jsem se jít dnes odpoledne do kaple, poněvadž jsem nebyla hodná, Pán Ježíš by mi nepožehnal, moje fialky by se Mu nelíbily. Říkalo mi

něco, abych se k vám vrátila a šla chovat Viktorka. Tak jsem šla."

„Vidíš, dítě," pravil páter František, „poslechla jsi dobrého hlasu právě včas. Kdybys byla neposlechla, ležel by již Viktorek mrtev ve vodě."

„Bože, Bože," bědovala matka znovu tisknouc hošíka vroucně k srdci. „Díky Tobě, Bože, že jsi mi dítě zachoval."

Viktorek se ohřál v teplých přikrývkách, usnul a byl uložen do postýlky.

„Nyní se pořádně postarejte o Lisbetku. Převlékněte ji, uvařte trochu horkého čaje a ať si na několik hodin lehne. Bude-li jí dobře, může přijíti ve 4 hodiny na vyučování katechismu," nařizoval páter František.

„Tak, Lisbetko, neboj se, Pán Ježíš se na tebe již nehněvá a bude ti zase žehnati. Jen vždy poslouchej Jeho hlasu, kterým mluví k tvému srdečku, jako jsi poslechla dnes."

Paní Burnová dala jí horkého mléka, uložila ji do své pěkné postele a dobře ji ukryla. V malé chvilce Lisbetka usnula. Zdálo se jí, jak bílé fialky ožily, kráčely v dlouhých řadách se závoji na hlavičkách a zpívaly píseň, kterou je naučila sestra Anděla: „Uč nás, Pane, Tebe milovati, přivlastni si naše srdečka". –

„Lisbetko, už jsem vyžehlila všechno prádlo i tvoje modré šatečky. Nechtěla bys už vstávat? Nejsi nemocná?" Lisbetka udiveně pohlédla na paní Burnovou, sklánějící se k ní s mateřskou laskavostí. „To jsem se vyspala, nic mi už není. Co dělá Viktorek?" „Už je dobře, dítě, sedí ve své dětské židli. Tak vstaneš, viď? Pojď, pomohu ti se strojením. A podívej se, co jsem ti donesla. Šla jsem se podívat k potoku a ležela tam v mechu Elvíra."

„Ach, moje Elvíra, myslila jsem, že už ji nikdy nenajdu. To jsem ráda, že jste mi ji přinesla."

Jak si Lisbetka oddechla, když ve vysoké dětské židli spatřila okatého Viktorka olizujícího prstíky, ulepené od pamlsku.

„Podívej se, Lisbetko – kdybys byla zůstala v lese si hráti, byla bych dnes nejnešťastnější matkou na světě."

„Čí je to dítě, jež bydlí v Trnovníku nedaleko paní Burnové?" otázal se odpoledne páter František sestry Anděly.

„Lisbetka? Chtěla jsem vám ji, důstojný pane, v těchto dnech představiti. Je to ubohé, zanedbané, nevychované dítě, které jsme před třemi měsíci přivedly do naší školy. Bydlí v Trnovníku u své babičky, drsné, nevlídné, kruté ženy. Neslyšelo dobrého slova, ale zato

užilo bití, nadávek a surovosti až dost. O Bohu nevědělo ničeho. "

„Opravdu?" řekl páter František udiveně, představuje si malou kajícnici u nohou paní Burnové. „Tedy za tři měsíce udělala takový pokrok? Slyšel jsem některé z členů spolku sv. Vincence mluviti velmi nepříznivě o Lornových z Trnovníku."

„Odpusťte, důstojný pane, neměla jsem dosud odvahy říci vám o tom dítěti. Obávala jsem se, že řeknete, že jednám ukvapeně. Proto jsem ji připravovala pouze soukromě. Dochází ke mně každodenně a žasnu, jak rychle chápe. Její opuštěné srdečko, které nikdy nepocítilo tepla mateřské lásky, obrací se k Božskému Spasiteli jako slunečnice ke slunci. Božské pravdy přijímá s upjatou pozorností, ano přímo žádostivě, jako květinka, prahnoucí po kapce rosy. Zařadila jsem ji do skupiny dívek, které ráčte připravovati k prvnímu sv. přijímání.

Velebná Matka mi však nařídila, abych vám to oznámila. Zdá se jí, že dítě z takového pohanského ovzduší nemůže ještě jíti k sv. přijímání."

„Myslím, že může. Pozoruji to dítě a měl jsem dnes příležitost poznati, že již Pána Boha zná, že Jej miluje a že Ho chce býti poslušno. Více Pán od něho nežádá."

Odpoledne seděla již opět Lisbetka v lavici

mezi ostatními dívkami, naslouchajíc krásnému vypravování pátera Františka.

Dnes k nim mluvil o svatém Tarsiciovi, Pankráci, o svaté Anežce a o dívenkách a hoších, kteří tak Pána Ježíše milovali, že raději zemřeli, než by zhřešili. Vypravoval, že se tyto statečné dítky připravovaly k prvnímu svatému přijímání v tmavých podzemních chodbách, kde také bývala skrytě sloužena mše svatá.

Lisbetka, která se velmi bála medvědů a divokých koček, které se někdy ukázaly na Černém vrchu, s hrůzou naslouchala, jak sv. Pankrác neohroženě šel naproti lvům v římském cirku, jak sv. Anežka klidně položila hlavu, aby jí byla uťata, jak sv. Tarsicius tiskna svatou hostii na své dětské srdečko umíral pod ukrutnými ranami.

Páter František všiml si široce rozevřených, ustrašených očí Lisbetčiných a vzpomněl si na špatné řeči o Trnovníku.

„Děti moje, takových skutků od vás Pán Ježíš dnes nežádá," pokračoval, „ale i vy musíte být statečné a silné. Musíte konat dobro, i když je to těžké, musíte mluvit pravdu, i když byste musily za to trpět bolest nebo trest, musíte raději všechno vytrpět, nežli byste zarmoutily dobrotivého Pána Ježíše, pro Něhož ony svaté dítky obětovaly svůj život, svou krev.

Pán Ježíš toho nežádá, abyste pro Něj umřely nyní v těchto šťastných vašich dětských letech, ale přeje si, abyste pro Něho žily, abyste z lásky k Němu dovedly trpět všechno, co na vás pošle."

Vyučování skončeno. Všechny dívenky odešly již z kaple, ale Lisbetka tam dosud prodlévá, uvažuje o malých mučednících, pozoruje své fialky ve stříbrné váze před svatostánkem. Jak jen mohli ti malí svatí vydržeti takové bolesti a nebáli se ani mečů, ani ran, ani divokých zvířat? Ach, to bych nedovedla. Já se bojím, šeptala si, bojím se umřít za Pána Ježíše, já to nedovedu ..... Ale páter František řekl že nemusíme umřít, že můžeme žít a trpět pro Pána Ježíše. Ach, to budu, to budu! –

IX.

UPRCHLÁ RŮŽIČKA.

ALMĚ nastaly trapné chvíle. V zahradě plno květů, ptáčci, houpající se na cedrových větvičkách volají na ni, do okna učebny nakukují purpurové květy vistarie a Alma má seděti ukovaná u francouzské úlohy. Má přeložiti a úhledně napsati několik vět: Můj bratr má psa. Má tvůj bratr psa? Nemá. Ale má sestra má velkou kočku, atd.

Jak je to hloupé. Alma se rozhlíží rozpačitě na všechny strany. Dvě velké kaňky ukáply na sešit. Píše, píše – – – – Můj velký bratr má sestru kočku.

„Tak? Dobře! Dnes tě nepustím, dokud ty věty správně nepřeložíš," zlobí se madame.

„Nenávidím francinu," a prásk – kniha letí pod stůl. „Nemám ani bratra ani sestru, nač bych to psala. Nevydržím v této protivné učebně!" A už se Alma zvedá, že uteče do zahrady.

„Co to?" Madame div nepustila cvikr, který držela v ruce. „Vždyť poslední dobou byla jsi hodná a poslušná. Co si to dovoluješ?"

„Nemusím být hodná, nemusím se učit“ – a hodila hlavou.

„Tatíček mi řekl, že mám být jeho hravou, dovádivou, křepčící vílou. Nebudu již choditi do školy a k sv. přijímání také nepůjdu. Jsem ještě malá na takové věci.“ A už letěla tryskem se schodů.

„Malá – malá – ach,“ naříkala ubohá madame. „Co si s ní počnu, když ji vlastní otec tak kazí! Byla jako anděl. Ach, ti američtí rodiče,“ vzdychala malomyslně. „Vidím, že se zbytečně namáhám.“ . . . . . .

„Á slečinka! Dobré jitro!“ pozdravil Almu zahradník Tim, který před domem vysazoval květiny ze skleníku. Tim zahradničil u Nortonů ještě za života paní Oliver-Nortonové, než se Alma narodila. Jako hoch byl raněn a od té doby se nemohl narovnati. Jeho choroba působila, že byl mrzut, nespolečenský a nemluvný. Ale slečinku Almu měl velmi rád. Oči se mu rozjasnily a vrásčitý obličej se pohnul k úsměvu, kdykoli zahlédl svého malého diblíka.

„Slečinka je dnes čiperná, asi dobře uměla své úlohy,“ řekl, zatím co Alma vyskočila a usedla na větev norvéžské borovice.

„Ne – ne nebyla jsem hodná. Utekla jsem z hodiny.“

„Tak? Slečinka začíná něco nového? Byla

jako anděl dokud chodila k těm svatým sestrám na kopci.“

„Já už tam nechodím,“ řekla Alma s povzdechem. „Tatíček si toho nepřeje, jsem prý ještě tuze malá k sv. přijímání. Chce, abych na to zapomněla, abych si hrála, tančila a byla veselá.“

„A tak, tak to milostpán chce! To je něco jiného,“ a zabodl rýč do země.

„Škodilo by slečince, kdyby byla hodná?“

„To nevím, ale je to někdy těžké. Kdybych byla hodná, seděla bych teď v učebně a psala úlohu o psovi a kočce, a to se mi nechce. Mnohem hezčí je být zde u tebe, Time.“

„Hm,“ pokrčil Tim rameny. „Ale takové slečinky jako slečinka Alma mají se učit z knih. To je mi líto, že už nechodíte k těm svatým sestrám. To bylo pro vás lepší než domácí učení.“

„Já tam budu chodit, až budu velká. Teď musím být tatíčkovou křepčící vílou, musím tančiti po trávníku, lézti po stromech a hráti si celý den.“

„Ale, ale, slečinko, to je pro víly, jestli vůbec nějaké jsou a pro ptáky, ale ne pro slečinku Almu. Co by tomu v nebi říkala nebožka milostpaní, kdyby se tak dolů podívala na svou uprchlou růžičku.“

„Co je to uprchlá růžička?“ Tim se posadil na zahradní kolečko.

„To je taková povídka. Slyšel jsem ji vypravovat od bratra Cyrila skoro před 40 léty, když jsem pracoval v klášteře u sv. Barnabáše. Říkalo se o něm, že byl studovaný jako páter rektor, ale že se chtěl z lásky k Bohu věnovati jen zahradnictví.

Nikdo nedovedl tak pěstovati květiny jako on. K svátkům Panny Marie míval vypěstované lilie, k svátkům mučedníků červené pelargonie nebo jiné červené květy a k Božímu Tělu růže. Ořezal kde co, i poupata, aby hoši v procesí měli co házeti před monstrancí s Tělem Páně.

Jednou před Božím Tělem jsem mu řekl: „Pane bratře, neořežte nám zase všechna poupata.“ Ale nepochodil jsem. „Poupátka jsou jako děti a ty miluje Pán Ježíš nejvíce, ta právě musíme sypati k Jeho nohoum.“ A ořezal všechna polootevřená poupata.

Říkával, že květiny k němu mluví více o lásce Boží než knihy. Nosil z lesů všelijaké pruty a kořeny, šlechtil je a vypěstoval podivné květy. A když proutky pučely a zelenaly se, říkával: „Time, podívej se, proč i my neprospíváme tak v lásce Boží, když dostáváme tolik milostí? My jsme pořád staré, divoké pruty, ač nás láska Boží tak ošetřuje.“ Říkali o něm, že je světec. Byl to zvláštní muž.

Jednou mi vyprávěl povídku o uprchlé růžičce a tu teď slečince povím.“

Alma položila zlatovlasou hlavičku na kmen borovice a pozorně poslouchala.

„V jedné zahradě rostl krásný růžový keř, který byl chloubou zahradníkovou. Okopával jej, ořezával a šlechtil, takže každým rokem míval krásnější a krásnější růže. Jednou však nastal krutý mráz a spálil celý keř, kromě jednoho kořenu, který byl hluboko v zemi. Spal klidně celou zimu netuše, co se stalo s keřem nad ním. Když nastalo jaro, slyšel okolo sebe podivné hrabání a kopání. „Co se to děje?“ ptal se udiveně. „Ty to nevíš?“ řekla mu žížala. „Uřezávají tvůj keř. Zmrzl celý i s kořeny kromě tebe. Na tobě jest, abys nyní vypučel a vytvořil zase nádherný keř královně růží.“

„Netroufám si, mráz by mne mohl také spáliti.“

„Mráz již minul, jest jaro. Ale kdybych byla tebou, nestála bych o to být růžovým keřem.“

„Proč? Nelíbilo by se ti šířit nádhernou vůni a být radostí zahradníkovou?“

„Ne. Musil bys být ořezáván, okopáván a přivazován ke kolíku.“

„Tak? To by se mnou dělali? Ó, pak nechci také zde růsti a uteku.“

Dal se cestou, kterou lezla žížala a usadil se mezi plevelem, bodláčím a vysokou travou u kamenné zdi.

Ale co se stalo! Místo krásných, lesklých lupenů vypučely na něm hrubé, srstnaté listy, byl pln trnů a květ měl jen obyčejný, prázdný, opadávající pouhým dotekem. Nikdo si divokého keře nevšímal, plazil se bídně mezi bodláčím a housenky mu ožíraly poupata dříve, než se mohla rozvíti. Jednou šel okolo zahradník, kterému růžička utekla. Poznal ji, vykopal a odnesl domů. A bratr Cyril dodal: „A teď byla ráda, že ji zahradník ořezává, okopává a přivazuje."

„A měl ten keř místo planých květů opět nádherné, plné růže?" tázala se udivená Alma.

„To nevím, slečinko, to už bratr Cyril nevypravoval. Ale pochybuji, že byly tak krásné jako předtím."

„Asi nebyly," řekla vážně Alma. „Time, děvčátka jsou někdy také uprchlými růžičkami, že ano?"

„Ano, ano, slečinko! Utíkají od modlitby, od knih a úloh a ode všeho dobrého. A když nemají nikoho, kdo by je napomínal, utekou tak dakelo, že se už nemohou nikdy vrátiti."

Alma seskočila se stromu. „Vrátím se do učebny a dopíši francouzský překlad! A jestli

mi tatíček dovolí, budu opět choditi do školy Panny Marie!"

„To nedovolí," vzdychl si Tim a Alma, poskakujíc vracela se domů. „Však on Pán Bůh najde a přivlastní si to dítě, ať tomu milostpán říká co chce," dodal Tim pro sebe.

X.

ČTENÍ Z OBRÁZKŮ.

PO VYUČOVÁNÍ donesla Lisbetka Almě bílé fialky. Zatím co byla v kapli, měla je schovány u sestry Barbory zabalené v mokrých listech. Byly spolu dobří přátelé ode dne, kdy sestra Barbora po prvé navštívila stařenu v Trnovníku.

Proto vtiskla Lisbetce často do ruky, když odcházela ze školy, jablíčko nebo koláček. A pozdrav od sestry Barbory často zaplašoval babiččinu špatnou náladu.

„Lisbetko, půjdeš k sv. přijímání s ostatními," pravila jí dnes sestra Barbora, „přimluvila jsem se včera za tebe, když kdosi říkal, že neumíš ještě ani číst katechismus. Říkávám: Však je v nebi svatých, kteří knihu ani neviděli."

„Ale sestřičko Barboro, já umím číst ze svatých obrázků. Mám od sestřičky Anděly vypůjčenou knihu a přečtu vám všechny obrázky od narození Pána Ježíše až do Jeho smrti."

„Bůh ti žehnej, má děvečko – víc od tebe ani Pán Ježíš nebude žádat. Vezmi si své fialky

a vyřiď babičce pozdrav a že doufám, že se jí v tomto pěkném počasí daří už lépe s rheumatismem."

Alma tisknouc svou jemnou tvářičku k železné mříži, netrpělivě vyhlížela vraty.

„Již jsem si myslela, že vůbec nepřijdeš," vítala Lisbetku. „Je mi tak dlouhá chvíle. Jak je to nudné být doma! Mnohem raději bych chodila s tebou do školy Panny Marie!"

„Ach, proč, proč nechodíš?"

„Nemohu," vzdychla si Alma zhluboka. „tatíček říká, že jsem na to ještě tuze malá" a vzavši Lisbetku okolo krku, vedla ji zahradou.

„Ale vždyť některé z děvčátek, s kterými se učím, je ještě menší než ty, Almo!"

„Já vím! – Říkala jsem to tatíčkovi, ale nechtěl o tom slyšeti. Jsem jeho, víš, a musím dělati, co si přeje."

„Je mi líto, že se mnou nechodíš! Ohlížím se stále po tobě," řekla Lisbetka smutně. „Zde ti nesu fialky. Měla jsem je zabalené v mokrých listech a jsou dosud čerstvé a krásně voní."

„Ó, děkuji ti, Lisbetko," řekla radostně Alma a zabořila svůj nosík hluboce do kytičky. Ještě jsem nikdy neměla bílé fialky. Dáme si je na stůl v zahradě pod šeříky, na kterém má-

me přichystanou svačinu. Pojď se podívat, jaké cukroví nám Nora napekla!"

Alma dovedla Lisbetku do zákoutí lemovaného bílými a fialovými šeříky. Uprostřed zeleného trávníku stál pod velkým japonským slunečníkem pokrytý stůl, uprostřed stolu Almina japonská čajová souprava, skleněné misky s jahodami, konvička se smetanou a plno koláčů a cukrovinek. Lisbetka byla radostí jako u vytržení!

„Sedni si, Lisbetko! Fialky postavíme doprostřed stolu a nalejeme si čaj! Ale není to opravdový čaj, nesmím jej píti, až budu veliká. Je to jen slazené mléko. Ty smíš?"

„O ano," řekla Lisbetka, „já piji čaj každý den," a vzpomněla si na svůj prasklý hrneček, do kterého jí babička ráno nalévá čaje z černého hrnce.

„Ach, ty smíš tolik věcí, které já nesmím", vzdychla si Alma. Ale počkej, však já k vám přijdu. Budeme se houpat na vašich vratech, lézti po stromech, brodit se v potoku a dáš mi vašeho čaje. Madame mi stále dává za vzor Koletu a Celinu, které učila ve Francii a říká, jak byly hodné a pilné.

Vezmi si, Lisbetko, cukroví a více koláčů, jsou malé!" Ač se v duchu podivovala, že Lisbetka nejí jahody lžičkou a béře je z broušené mističky jen prsty, jako by je v lese trhala,

neodvážila se jí napomenouti. Lisbetčina ostýchavost pomalu mizela a bavily se nenuceně.

„Škoda, Almo, že nechodíš na katechismus. Máme v kapli tak krásně ozdobený oltář a páter František vypravuje nám o dívkách a hoších, kteří zemřeli pro Pána Ježíše. Dali si utíti hlavu, anebo je roztrhala divoká zvířata. Ach, to bych nemohla." – – – –

„O, já ano," řekla Alma hrdě. „Přála bych si, aby zde byly ty tmavé chodby a žaláře, schovala bych se do nich. Je to tak nudné být stále hodná."

„Ale páter František řekl, že nemusíme zemřít pro Pána Ježíše, že můžeme pro Něho žít a z lásky k Němu trpět. Ach, jak jsem ráda, bojím se divokých zvířat. Říkal, že je někdy těžké být dobrým, ale že musíme raději všechno zlé vytrpět, nežli bychom hříchem Pána Boha zarmoutily. Na konec jsme zpívaly:

Uč nás, Pane, Tebe milovati,
přivlastni si naše srdečka . . . ."

„Ach, Lisbetko, je mi tak líto, že nesmím choditi s tebou! Ale nesmím! Tatíček řekl, že tomu nerozumím, co je sv. přijímání. Řekla jsem, že tomu dobře rozumím, ale on to nechtěl poslouchati. Madame také nechce, abych se připravovala. Říká, že Koleta a Celina uměly celý katechismus nazpamět, nežli šly k prvnímu sv. přijímání a já že ještě umím málo.

Lisbetko, ty už umíš čísti v katechismu?"

„Neumím, ale umím čísti obrázky. Mám od sestřičky Anděly vypůjčenou tuto knihu." Při tom položila na trávník obrázkový Život Krista Pána. „Sedávám na schodech nebo na větvi a čtu si v ní. Sestřička mne to naučila."

„Ó ukaž mi, jak se čte z obrázků," žebronila Alma a přitáhla svou proutěnou židli těsně k Lisbetčině.

„Přečtu ti ten, který umím nejlépe."

„Zde jsou kopce," ukazoval opálený prstík na obrázku. „Po těch chodil Pán Ježíš, až byl velice unaven. Viděly Jej děti, které si tam hrály a šeptaly si: Hleďte, hleďte, to je dobrý Ježíš, který uzdravuje nemocné. Běžely domů pro maminky a ty přinesly děťátka a přišly k Pánu Ježíši. Některá děťátka byla asi nemocná.

Ale tihle muži, co tu stojí – nevím už, jak se jim říká" – „Apoštolové" – vpadla Alma do vypravování.

„Ano. Apoštolové se hněvali. Jděte pryč, běžte děti! Maminky odneste si ta děťátka! Pán Ježíš si odpočívá, nemůžete teď k Němu. Ale Pán Ježíš to slyšel a řekl: Ne, ne – jen jich nechte přijít ke mně!

Podívej se, jak jsou rády! Hoši i děvčátka se usmívají. Tlačí se okolo Něho a on chová ta nemocná děťátka jedno po druhém a uzdravuje je. Klade ruce na hlavičky dětí a žehná jim!"

„Chtěla bych být jedním z nich," vzdychla si Alma, unešena Lisbetčinou četbou z obrázků.

Dále a dále četla jí Lisbetka prostince, dětsky o dcerušce Jairově, o bouři na moři, o vzkříšení mládence naimského.

„Zde stál Pán Ježíš u brány a díval se na pohřeb. Jedné mamince, která byla vdova, zemřel syn. Měla jen jeho a proto jde smutně s hlavou sklopenou za rakví a velmi pláče. Teď přišel pohřeb až sem k bráně, k Pánu Ježíši. Maminka Ho neprosí, aby jí uzdravil syna, protože už je mrtev, už je pozdě. Ale Pánu Ježíši je jí líto. Říká mužům, kteří nesou mrtvého, aby se zastavili. Teď jde k mrtvému a béře jej za ruce a říká mu, aby vstal. Jak to řekl, ožil ten syn a vrátil se s maminkou zdravý domů."

Slunce se zatím sklonilo k západu.

„Ach, musím jíti domů," zvolala Lisbetka, „babička by se zlobila. Nevěděla jsem, že je tak pozdě. Chceš-li, přijdu ti zase čísti z obrázků."

„Ó ano! Přijď, přijď, pomohu ti, umím čísti nadpisy. Přečteme si spolu celou knihu."

„Nepůjdu vraty," řekla Lisbetka. „Zde v plo-

tě je otvor, prolezu, abych byla dříve doma."

„Jistě? To jsem nevěděla. To je dobře! Lisbetko, choď vždycky tudy, každý den, nikdo tě neuvidí. Tatíček sem nechodí, protože tu bývala zahrádka mé maminky a je mu zde moc smutno. Tato zahrádka je teď moje, smím si zde hráti, jak dlouho chci."

Pan Oliver Norton byl by se zděsil, že jeho poklad vyvolil si za přítelkyni dítě z Trnovníku, nad jehož podezřelými obyvateli bdělo stále jeho přísné právnické oko. Zdálo se, že jeho nádherné obydlí je vzdáleno od Trnovníku jako nebe od země. Lisbetka však se skoro denně přikradla otvorem v živém plotě do Almina zátiší a krátila jí chvíli čtením z obrázků.

Krásné dni májové rychle míjely a Lisbetka se stávala stále milejší a šťastnější. Již byla třikrát u svaté zpovědi.

Páter František jednal tak něžně a laskavě s ovečkou z Trnovníku a tak hluboce a tklivě ji napomínal, že slova jeho do smrti nezapomene.

Dostalo se jí též vyznamenání býti družičkou při dětském průvodě poslední májové pobožnosti.

Paní Burnová ustrojila ji do nažehlených bílých šatečků, které dostala od sestry Anděly, a temné, vlnité vlásky okrášlila věnečkem z bílých, čerstvých květů. Kdo by byl poznal zanedbané dítě z Trnovníku? Předčila svou prostou, nevinnou krásou mnohého rozhýčkaného miláčka zámožných rodin.

Až dosud se chovala ve společnosti svých družek velmi bojácně a nesměle. Ale nyní již se jí nestranily. Molly Diggsová nabídla jí čokoládovou trubičku, Nettie Lanová narovnala jí věneček a řekla, že má krásné vlasy.

Když čekávala před školou na otevření, půjčily jí dívky švihadlo a pozvaly ji na hřiště. Směla s nimi též zpívati, když se procházely kvetoucí zahradou a navštěvovaly Lurdskou jeskyni ozdobenou barevnými světly a květinami, a dozvěděla se od děvčátek, že má pěkný, něžný hlásek.

Lisbetce se zdálo, že je den ode dne šťastnější, že tvrdé, studené okolí počíná podivně hřáti, že se vše na ni usmívá a s ní se radostně chystá k velikému, slavnému dni, který se již tak blíží.

Růžová poupata se již otvírají. „Již za týden! Ach, již za týden," řekla dnes Lisbetka opojena radostí ubohé Almě, když zase seděly nad obrázkovým Životem Krista Pána.

„Almo, jak bych byla ráda, kdybys i ty směla jíti se mnou k prvnímu svatému přijímání!"

„Kdybych směla" – vzdychla si Alma a hlá-

sek se jí jemně zachvěl lítostí. „Včera večer jsem zase tatíčka prosila, ale řekl, že musím čekati ještě tři roky. Vypravovala jsem mu o Pánu Ježíši, jak volal děti k Sobě a choval je a žehnal jim. Ale tatíček o tom nechtěl ani slyšeti, vzal mne na klín, skoro plakal a říkal mi: Ty jsi moje, moje, moje! Nevypravuj mi takové věci, nechci o tom slyšeti! Dala jsem se též do pláče, tatíček mi hladil vlásky, mazlil se se mnou a chtěl, abych mu slíbila, že zapomenu na školu Panny Marie a na první svaté přijímání. Když budu jeho veselou, tančící vílou, že mi koupí vše, nač si jen pomyslím.

Když jsem se v noci vzbudila, přemýšlela jsem stále, co bych si přála. Mám všechno a nemohu si nic vymyslit. Ale víš, co bych chtěla? Řeknu tatíčkovi, aby mi koupil tebe, Lisbetko. Tebe bych měla nejraději!“

„Mne?“ Lisbetka udiveně na ni pohlédla. „Mne?“ –

„Ano, tebe, Lisbetko! Chci míti sestřičku! Vždycky jsem si tolik přála míti sestřičku jako mají jiné děti. Učí si spolu, hrají si, hašteří se a pak se zase udobří, chodí na procházky a já nemám nikoho. Jednou, když jsem si moc přála míti sestřičku, koupil mi tatínek pannu Rosalindu. Byla velká jako já a stejně jsme se oblékaly. Hrála jsem si s ní a celý týden se mnou spala v postýlce. Ale když nemohla

mluvit! Pořád jsem jí vypravovala a ona nic! Tak jsem se na ni rozzlobila, uhodila jsem s ní o zem a hlava se jí rozbila. Už nechci pannu za sestřičku! To nic není! –

Chci tebe, Lisbetko, jen tebe! Budeme spáti vedle sebe, tatíček ti koupí bílou postýlku s růžovými záclonkami a dám ti polovinu svých šatů a hraček. Budeme míti spolu francouzské hodiny“ – šibalská očka Almina radostně zazářila – „a někdy spolu madame utečeme. To bude švanda! To se budeme mít dobře! Viď, Lisbetko?“

„Ó ano, ano, ale – ale Almo já nemohu – já jsem babiččina.“

„Ale tatíček jí za tebe zaplatí, co bude chtít,“ řekla Alma s pevností rozhýčkaného dítěte, které je jisto, že dosáhne všeho.

„Zaplatí? Nemáme už mouku, cukr ani čaj a peníze má babička ráda. Možná, že by mne babička prodala,“ uvažovala Lisbetka – – –

„Moje mluvící panna stála dvacet dolarů. Viděla jsem to napsáno na krabici. Proč by za tebe tatíček nezaplatil? Dá babičce, co bude chtít.“

„Ale já za to nestojím,“ řekla Lisbetka ustrašeně.

„Stojíš, stojíš! Dnes večer o to tatíčka poprosím a musíš přijíti hned! Zítra k vám tatíček pošle Tima a ty se hned k nám přestěhu-

ješ!“ Alma přitiskla Lisbetku k sobě a políbila ji. „Chci si s tebou hráti celý den, nejen chvilku navečer, když přijdeš ze školy Panny Marie.“

„Ale tam musím choditi,“ řekla Lisbetka.

„Ne – ne,“ potřásla Alma rozmarně zlatovlasou hlavičkou. „Když budeš mou sestřičkou, nebudeš tam směti choditi!“

„Ale vždyť půjdu k prvnímu svatému přijímání,“ řekla Lisbetka plačtivě chvějícím se hláskem.

„Tatíček ti nedovolí. Budeš si jen hráti a běhati se mnou. Vždyť by tě nechtěl, kdybys mi četla z obrázků a vypravovala mi svaté věci. Musím zapomenout na školu Panny Marie, na sv. přijímání, na kapli, na modlitby, na všechno. Jen tehdy mi tatíček koupí, nač si pomyslím. Musíme na to zapomenout obě!“

Na všechno zapomenout? Lisbetce se hlava točila. Zapomenout všechny ty svaté, krásné věci, kterým se naučila v zahradě od sestřičky Anděly a v kapli od pátera Františka? Zapomenout na dobrého Pána Ježíše, který ji má tak rád a kterého i ona má ráda? Zapomenout na Něho, když má zanedlouho k ní přijíti, jí požehnati a navždy si ji přivlastniti? Co by tomu říkal dobrý Pán Ježíš? Bylo by Mu to líto. Byl by smuten, že Jej Lisbetka opustila, že Mu utekla. Ach ne, to nesmí udělati dobrému Ježíši, který ji má tak rád – – – – – – –

„Almo!“ – zašeptala nesměle, „nemohu – nemohu!“ – – – –

„Musíš! Já chci a ty musíš! Já zapomenu a když chceš býti mou sestřičkou, musíš také zapomenouti. Vždyť bydlíš v tak ošklivém domě.“

„Já – já vím.“

„Nemáš pěknou postýlku ani panskou, která ti uklízí, ani Elsu, která by tě jako mne oblékala, česala a botičky šněrovala. Dám ti polovičku hraček a všecko, co si vybereš. O tatíčka se také rozdělíme.“

„Neměl by mne rád a nedovolil by mi choditi do školy ani do kaple k Pánu Ježíši. Ó, Almo, nemohu utéci od Pána Ježíše, On mne má tak rád, jsem Jeho dítě. Chce, abych byla vždycky Jeho. Nemohla bych na Něho zapomenout. Musím jíti k svatému přijímání; již za týden, jak se těším!“

„Jsi zlá, ošklivá, protivná Lisbetka! Nemáš mne ráda, nechceš být mou sestřičkou. Jdi si domů, nemluvím s tebou a už k nám nechoď nikdy! – Vím, že o mne nestojíš!“ obrátila se zády.

„Mám tě ráda, Almo!“ Lisbetka chtěla ji svou opálenou, hubenou ručkou obejmouti.

„Nemáš,“ vytrhla se jí Alma a dupla si zlostně. „A já tě také nemám ráda, nechci tě již ani vidět, ani tvé obrázky! Jdi si domů a

nikdy, nikdy, nikdy s tebou nebudu mluviti!"

Vrhla se zlostně na zem, zabořila obličej do trávy a vášnivě vzlykala. Lisbetka, která prošla krutou školou a navykla si ústrky a nadávky babiččiny snášeti bez reptání, nechápala, co to znamená. Viděla jen, že se Alma na ni zlobí a že jí má jíti s očí.

Vyšla tedy smutně a zamyšleně naposled z krásné zahrady. Její dětské srdečko bylo hluboce raněno, nevinné oči zalévaly se slzami.

Je po všem! – Alma se na ni rozhněvala navždy. Mohla býti její sestřičkou a bydleti v tak krásném domě. Ponořena ve smutek ubírala se zdlouhavě plevelem zarostlou cestou, až zmizela v divoké houštině u Trnovníku. Nikdy nezdála se jí tato cesta tak ošklivá jako dnes. Vzpomínala na krásně upravenou zahradu, pískem posypané pěšinky, laškující fontánu a nejvíce na zlatovlasou Almu, kterou měla tak ráda. Hrdlo se jí bolestně sevřelo, po snědé tvářičce stékaly praménky slz. Zastavila se. Ještě je čas. Může se vrátiti. Vrhne se vzlykající Almě okolo krku, políbí ji a pošeptá: „Nehněvej se! Budu tvojí sestřičkou! Nebudu choditi do školy Panny Marie, nepůjdu k sv. přijímání, zapomenu na všechno jako ty!" – Stála chvíli ztrnule u zbořeného můstku uvažujíc – – – – –

Ale Páter František řekl, že mne chce Pán

Ježíš, že mne volá, že na mne čeká ve svatostánku, že se již na mne tak těší. – – – Nemohu – nemohu – jak by byl smuten, kdyby se mne nedočkal. Nemohla bych na Něho zapomenout nikdy – nikdy.

Dala se do běhu přes můstek k ponurému, opuštěnému domu, kde už ve dveřích stála stařena plná zlosti.

„Kde vězíš dnes tak dlouho? Mně se zdá, že musím udělat konec tomu toulání. Nebýt té křesťanské paní, co tu byla, víckrát bys školu neviděla. Jdeš hned zatopit! Cukr nemáme, mléko nemáme – co to bude za čaj? Ale ať je třeba hořký jak pelyněk, dělej ať už je!"

Lisbetka rychle zatopila a uvařila čaj. Byl tak hořký, že raději si vzala jen hrneček vody a kus chleba. Ale když se uložila do své chudé postýlky, zdálo se jí, že je nejšťastnějším dítětem na světě. Podivná radost zachvívala celou její bytostí. Neopustí Pána Ježíše, neuteče od Něho, nezapomene na Něho nikdy, nikdy! Vždyť Ho má tak ráda!

XI.

TATÍČKŮV MILÁČEK.

MADAME Manettová byla téměř zoufalá nad svou malou žákyní. Za celé dva roky nenazlobila se tolik, co poslední tři dni.

Alma skutečně „zapomínala", jak si pan Oliver Norton přál.

„Ach, jak byla dobrá, když chodila do klášterní školy! Bylo to dítě k pomilování. Ale teď? Co už si mám vymyslit, co počít, abych s ní něco svedla? Vše je marné. Neposlechne — nechce se poddat v ničem, v ničem."

„Co byste se, Madame, trápila?" těšila ji Elsa. „Pan Norton si to tak přeje. Necháme ji, ať chodí třeba po hlavě nebo ať si zláme vaz. Chce ji míti bez bázně a bez kázně, na nic dobrého nesmí myslit, má jen lítat a divočit. Bál se, že z ní sestry udělají anděla, teď to má. My za nic nemůžeme, proč bychom si z toho dělaly svědomí?"

Pan Norton se rozloučil ráno s Almou vřelými polibky a sdělil jí, že se vrátí až pozdě večer. Oddala se tedy své svobodě se vší nevázaností. Madame čekala v učebně, až ji Elsa přivede na vyučování, ale nedočkala se. Alma se vytrhla Else, pootevřela dveře, nakoukla dovnitř, potřásla rozpustile zlatými kadeřemi, ušklíbla se posměšně na své knihy, bouchla dveřmi a utekla.

Madame marně volala, marně spěchala za ní. Již byla se schodů daleko v zahradě. Vesele poskakovala cestou k záhonu růží, kde pracoval Tim. Řezal rozkvetlé růže a ukládal je pečlivě do koše. Jak byl vážný a zachmuřený. Nevyjasnil se ani, když zahlédl svého diblíka.

„Jé, Time, proč řežeš tolik růží?" oslovila ho Alma. „To není mnoho," zabručel Tim. „Jsou stejně moc husté. Milostpán by je jistě nezáviděl Pánu Ježíši, jak Mu záviděl slečinku Almu."

„Mne?" divila se Alma.

„Ano, ano. Zdržuje slečinku od Pána Boha, který ji stvořil pro sebe. Jaká to radost, vidět ta roztomilá děvčátka shromážděná kolem svatostánku. Jsou jako stádečko bílých oveček a každá přináší Pánu Ježíši své čisté srdečko. Jen slečinka Alma bude chyběti mezi nimi. Nesl jsem do klášterní kaple naše palmy. Sestřičky prosily, abychom je půjčili k dekoraci pro zítřejší slavnost. Viděl jsem, jak se na ni připravují. Bude to krása, bude to radost! Říkaly mi, jak je jim líto, že slečinka Alma nesmí s ostatními k prvnímu svatému přijímání.

Srdce mne bolelo, div jsem se nerozplakal."

„Time, víš, že mi nesmíš takové věci říkat? Tatíček si nepřeje, abych byla vážná a smutná", řekla Alma dojatě.

„Už nic neřeknu, už nic. Donesu teď sestřičkám tyhle růže a řeknu, že jsou od slečinky Almy. Ať se na oltáři za slečinku přimlouvají. Víc udělat nemohu. Však tento keř sázela nebožka milostpaní, ještě než se slečinka narodila. Co řekne, až uvidí, že její miláček nekráčí v závoji s věnečkem na hlavě k oltáři a neodnáší si Pána Ježíše ve svém srdečku? Ale už je pozdě, pozdě."

Alma zaražena hleděla chvíli za odcházejícím shrbeným Timem. Ztichla, zvážněla. Ale najednou se vzdorovitě vzpřímila a pohrdlivě se ušklíbla.

„Ať! Mám už toho dnes dost. Tatíček není doma, Elsa i Madame se jen zlobí a mně káží, i Tim je dnes na mne také tak ošklivý. Víckrát na něho nepromluvím."

Vběhla do kuchyně, kde Nora dělala třešňový nákyp. Vzala jí trochu třešní, ale běda! Vystříkly jí na krásné šatečky. Co řekne zase Elsa? Ať si říká, co chce. Po obědě se dala do honění kvočny s kuřátky. Ta se rozlítila a pořádně ji zobla do ruky.

Co by měla ještě dělati? Den se vleče k nepřečkání, teprve jsou tři hodiny.

Vtom zvonil telefon. Paní Deanová zve Almu k zahradní večeři na počest narozenin své dcerušky Dolly. „Ano, přijde s radostí od šesti do devíti," hlásí Elsa.

Ale teprve jsou tři hodiny. Co bude dělati do šesti. Šklesla rozmarně do trávy a myšlenkami zabloudila do Trnovníku. „Škoda, že tu není Lisbetka, četly bychom z obrázků. Je mi přec po ní smutno – – – – –

Já vím co. Půjdu ji navštívit a udobřím se s ní. Myslím, že by se Lisbetka také ráda se mnou udobřila. Řeknu, že jsem to tak nemyslela."

Vzchopila se a bez bázně, bezmyšlenkovitě protáhnuvši se otvorem v plotě, kterým Lisbetka denně chodívala, zamířila k plevelem zarostlé cestě. S počátku to šlo dosti dobře. Vedla sice houštinami, ale všude bylo plno květů a vůně. Nad hlavou skláněly se růžové květy vavřínu, cestu vroubily něžné chudobky, a potok, který byl zde jen úzkým, stříbrojasným praménkem, vesele přeskakuje kamení, tříštil se v tisícero vodních perel.

Zde se mi líbí. Mohu choditi přes kamení, nikdo se se mnou nevadí. Zde bych si mnohem raději hrála než doma v zahradě. Z cedrového houští vyletěl z hnízdečka poděšený ptáček, zanechav tam tři namodralá vajíčka. To ještě nikdy neviděla. Divoká hadovitě rozvětvená réva bujně opínající keře a stromy, zvala ji,

aby se zhoupla ve větvích, sem tam zahlédla prchati čtveračivou veverku.

Najednou však zpozorovala, že se cesta úží a stromy houstnou, až stanula u konce pěšiny. Kam teď?

Vrátí se raději, aby nepřišla pozdě k večeři u paní Deanové. Nepůjde dnes k Lisbetce. Obrátila se, jak myslila, směrem k domovu. Když ušla kousek cesty, vidí poražený strom. Toho zde prve nebylo. Nejde správně. Obrátila se jiným směrem. Ale čím více hledala pravou cestu, tím více vnikala do neprostupné houštiny.

Černý vrch divoce na ni shlížel a v lese houkala sova, neboť se již hezky stmívalo. Nebála se dosud ničeho ve svém šťastném dětství, ale nyní se chvěla, jako by ostrý severák mrazil její údy. Větve praskaly jí pod nohama, příšerné houkání vyplašené sovy hnalo ji ustrašenou vpřed. Kam, nevěděla sama. Přeskakovala ostré balvany, prodírala se houštím. – Běda! Jemný francouzský střevíček, nestvořený pro tak obtížnou chůzi, uvázl v spletité divoké révě a Alma s bolestným výkřikem upadla. Chce vstáti, ale prudká bolest v kotníku, který se vymknul, strhuje ji znovu k zemi. Ach, co si počne. Zde má zůstati ležeti?

Dá se do pronikavého, zoufalého křiku:

„Tatíčku – – – tatíčku – – – Time – – – Elso – – – Madame – – – pomozte, pomozte mi!“ – Nikdo se neozývá. Slyší jen ozvěnu svého hlasu a houkání sovy.

„Tatíčku, tatíčku! Nenech mne v tomto strašlivém místě! Pospěš k své Almě! Nevydržím tu hroznou bolest.“ Ale tatíček nepřichází. Dala se do usedavého, zoufalého pláče.

Tatíček sedí zatím za bohatě prostřeným stolem, popíjeje se svým přítelem šumící víno. Ani bohatství, ani životní síla a hrdost, ani slavné jméno neuschopnilo ho, aby slyšel srdcervoucí nářek svého miláčka. Jen nejlaskavější, o každého tvora pečující Otec nebeský, na kterého měla Alma zapomenouti, shlížel na ni, slyšel její nářek a toužil pomoci své bloudící ovečce. – – – – – – –

„Nesu dopis od sestry Anděly,“ řekl Tim, podávaje zalepenou obálku Madame. „Zítra ráno po mši svaté bude v ústavě slavnostní snídaně pro děvčátka, jež půjdou k prvnímu sv. přijímání. Sestřička zve k ní i Almu.“

„Ach, to nebude možno,“ řekla spěšně Madame. Byla právě na cestě na požehnání, které nikdy nevynechala. „Alma je pozvána k zahradní večeři u paní Deanové a vrátí se pozdě večer. Ráno bude vyspávati. Víte, že pan Norton přísně kontroluje Almin odpočinek. Před šestou hodinou odvede Elsa Almu k Deano-

vům, ale nezůstane tam s ní. Má dnes vycházkový večer. Proto vy, Time, před devátou pro ni dojdete! Nezapomeňte! Přesně o deváté musíte být doma. Mohu se spolehnouti?"

„Jak by ne, Madame, na naši slečinku nezapomenu nikdy. Budeme doma na minutu."

Madame odešla a Tim spokojeně pokuřoval odpočívaje na trávníku.

Slunce již dávno zašlo, Černý vrch zamračeně hleděl do tmy, vše ztichlo v přírodě, jen bolestný nářek a pláč dítěte zaznával lesem.

Nikdo z těch, kdož je milovali, netušil, jak touží po lidské pomoci.

XII.

ZKOUŠKA VYTRVALOSTI.

LISBETKA prožila tři krásné dni. Ve čtvrtek, v pátek a v sobotu neměla děvčátka školní vyučování, za to však přicházela hned z rána na duchovní cvičení.

Co jsou duchovní cvičení Lisbetka nerozuměla, ale brzy to pochopila. V ústavě zavládlo posvátné ticho. Poněvadž byla oktáva Božího Těla, byla celý den vystavena Nejsvětější Svátost v zářivé, zlaté monstranci, ozdobené věnečkem, obklopené četnými svícemi, hájem palem a vonných květů. Děvčátka v bílých závojích přicházela se střídavě klaněti.

Několikráte za den sešly se dívky v kapli, kde k nim krásně a dojímavě mluvil páter František, nebo ve třídě, kde je mile a laskavě poučovala sestra Anděla.

Modlívaly se též společně růženec před oltářem Neposkvrněné Panny.

V sobotu byly všechny dívenky u sv. zpovědi.

Lisbetce se zdálo, že je na pokraji nebe. Když ostatní děvčátka odešla v přestávkách

do zahrady, aby se trochu osvěžila, zůstala Lisbetka před oltářem ztichlé svatyně, šeptajíc svému milému Pánu Ježíši krátké modlitbičky a projevujíc své štěstí a vřelou touhu po Něm. Vždyť zítra nebude prodlévati již jen ve zlaté monstranci mezi květy a palmami, ale přijde do jejího opuštěného dětského srdečka.

„Pán Ježíš ti bude otcem i matičkou, bude ti vším," řekl jí páter František, lituje své milé osiřelé ovečky. „Dej pozor, milé dítě, aby sis zachovala srdečko čisté, aby k tobě přišel s radostí. Nebude hleděti na tvé bílé šaty, krásný závoj a věneček, ale na to, zdali Ho tvé srdečko má rádo, je-li čisté a zdali se na Něho těší."

Sestra Anděla zopakovala s děvčátky modlitby k svatému přijímání a nacvičila s nimi, jak mají choditi vždy dvě a dvě s hlavičkami lehce skloněnými a se sepjatýma ručkama.

Šťastné děti se rozešly. Lisbetka měla velmi naspěch, musila ještě zajíti k paní Burnové, která jí se zvláštní láskou a hrdostí chystala bílé šatečky k zítřejšímu velkému dni.

„Pojď, pojď, Lisbetko! Podívej se! Šatečky jsou jak padlý sníh. Budeš nejbělejší ze všech děvčátek," vítala ji radostně paní Burnová, ukazujíc pečlivě složené batistové šatečky, které chránila jen pro zítřejší slavnost.

„A zde máš dáreček od Viktorka." Lisbetka

chvatně otevřela krabici. Bílé střevíčky, bílé punčošky. O těch se jí nikdy ani nesnilo.

„Jsou moje?" zašeptala Lisbetka dojata.

„Tvoje, Lisbetko. Viktorek ti děkuje za to, že není dnes andělíčkem. Tys ho zachránila. Chtěla jsem ti koupiti prstýnek, ale střevíčky se mi zdály vhodnější. Ať ti, milé dítě, připomínají, že máš vždy kráčeti cestou nevinnosti a vyhýbati se blátu hříchu, které nás všude obklopuje a zítra se za mne i za Viktorka pomodli."

„Ach, ano, ano." Lisbetka objala paní Burnovou kolem krku a zahrnovala ji polibky. „Jste tak hodná ke mně, mám vás tak ráda. Každý je ke mně tak hodný. Jsem dnes nejšťastnější, nejradostnější dítě na světě."

„Bůh tě zachovej stále tak šťastnou, Lisbetko. Však jen Jeho Božská láska a moc chrání tvé čisté srdečko v tom ošklivém, hříšném pelechu."

Pan Burn donesl totiž v poledne zprávu, že se na Černém vrchu udál zločin a že úředník stráže byl bodnut jedním z Lornů. „Nejhorší je," dodal, „že ten lotr uprchl a bezpochyby se tu bude dnes v noci někde potulovat a skrývat. Nabiji si revolver, člověk neví, co by se mohlo stát. S Lorny nejsou žerty, to jsou ukrutníci."

Nevinná Lisbetka ničeho o tom neslyšela

ani netušila. Chvátala k Trnovníku, neboť se již stmívalo. S posvátnou radostí nesla v náručí své bílé šatečky, pod paždí krabici se střevíčky. Dětské její srdečko překypovalo štěstím. Zítra bude běloučká jako lilie na oltáři. Již zítra, zítra přijde k ní Pán Ježíš. Snad se radostí ani rána nedočká.

A svatvečerním tichem zazníval dětský zpěv.

Již jest u vrat. Chvatně projde do dvora. Co to? Dům jest zamčen, okenice zavřeny, ani památky po babičce, která ji vždy hněvivě vítá, když přichází pozdě. Nikde ani stopy života, ani světélka. Vždyť babička ráno říkala, že ji tak bolí nohy, že se dnes z domu ani nehne. Tluče prudce na dveře – nikdo se neozývá.

„Babičko" – volá táhle a ustrašeně. „Babičko – babičko, kde jste? Pusťte mne domů, otevřte mi! To jsem já, Lisbetka," a buší dále.

V tom se dveře rozletěly, silná ruka uchopila dítě vztekle za rameno a strčila jím tak prudce do temné kuchyně, že div neupadlo.

„Ticho! Ticho! Ani se nehýbej," chraplavě, polohlasně promluvila rozlícená stařena, mávajíc jí hrozivě pěstí nad hlavou. „Strýčkové jsou tu schováni. Rozumíš, ty žvasto nerozumná? Schováni! Nikdo se o nich nesmí dozvědět. Nikdo! To ti povídám! Rozumíš? A teď

natáhni uši a poslouchej! Seber se hned a dojdi k paní Burnové. Vím, že tě má za neviňátko, které neví, co je lež. Řekneš, aby byla tak dobrá a nechala tě u nich na noc, že nejsme nikdo doma, dům že je prázdný a že se tu sama bojíš. Rozumíš?"

„Babičko" – zašeptala Lisbetka jako bezduchá, „babičko – musím to tak říci?"

„Co se ptáš?" zachroptěla stařena. „Tak to řekneš doslova jak ti to povídám! Řekneš krátce a dobře, že nejsem doma a že nevíš, kdy se vrátím a že se tu v noci sama bojíš."

„Ach, babičko!" – Přitiskla k srdci své bílé šatečky. Nohy se pod ní třásly, všechny krásné sny, všechny naděje počínaly kolísati. – Co si má počíti?

„Babičko, nemohu, nemohu to říci!"

„Cože? Nemůžeš? To bych ráda věděla proč? Řekneš to a dost!"

„Nemohu, nemohu – nesmím lháti" – vyrazila ze sebe.

„Copak lžeš dnes po prvé, ty nezbedo? Však ty se v tom vyznáš, když chceš!"

Ó ano, Lisbetka často lhávala, ale tehdy ještě nevěděla ničeho o Pánu Bohu, o Pánu Ježíši, nevěděla, že je to hřích, který se Mu nelíbí. Ale nyní má dušičku čistou a svatý anděl Strážce stojí při ní a chrání ji, aby si jí nepošpinila. Vždyť zítra přijde k ní Pán Ježíš

a musí mu podati srdečko čisté, bělounké jako padlý sníh. Nezalže, ne a ne, ať ji babička třeba umučí.

„Nesmím lháti, babičko, dnes ani nikdy jindy! Nesmím, nebudu," řekla rozhodně.

„Nebudeš? Nesmíš? Ty žebračko, ty se budeš takhle proti mně bouřit?"

Strašlivá úzkost a strach, aby její hoši nebyli vyzrazeni, poháněla stařenu k zuřivosti.

„Za všechny starosti, co jsem s tebou měla, za všechno, co jsem pro tebe obětovala, takhle se mi odplácíš? Ty nás chceš přivést do neštěstí?

Pryč s tebou!" silná ruka zaťala se do Lisbetčina ramene, chraplavý hlas zahřměl jí do uší. – Vykřikla co mohla zděšením a úzkostí.

„Mlčíš!" Stařena zacpala jí ústa. „Uškrtím tě na místě! Ptám se tě naposled! Půjdeš k Burnovým a řekneš co chci nebo ne? Jestli ne, tedy tě zavru na celou noc do sklepa, ať tě tam krysy ohryžou." Těžká ruka uvolnila jí poněkud ústa.

„Babičko" — vzlykalo dítě. „Do sklepa ne, prosím vás, ne do sklepa."

„Půjdeš tedy k paní Burnové?"

Strach před hrozným sklepem otřásl Lisbetčinou odvahou. Bála se jíti do sklepa i za nejjasnějšího dne. Ani babička tam nechodila. Byl rejdištěm krys, o kterých babička říkávala, že je brzy sežerou, poněvadž je nikdo neotravuje a na ně nelíčí. Co si počne mezi nimi potmě, v noci, a k tomu dnes.

„Babičko – babičko!" zavzlykala úpěnlivě – „jen ne do sklepa!"

„Půjdeš tedy k Burnovým?"

Co má učiniti? Má poskvrniti své srdečko, které chtěla podati Pánu Ježíši čisté, bělounké? Má lháti? Vždyť dnes slibovala, klečíc u svatostánku, že již nikdy nebude lháti.

„Mluv!" zatřásla s ní stařena. „Nepůjdeš-li, budou hlídat náš dům celou noc a hoši nebudou moci uprchnout. Ale nevyplatí se ti to!"

„Půjdu, babičko, půjdu, kam budete chtít, ale nemohu lhát, nemohu – nesmím!"

„Nemůžeš – nesmíš? Tak dolů s tebou, hádě ošklivé, do sklepa s tebou, tam je místo pro tebe!"

„Ne tam, ne tam," sténala Lisbetka, ale již ji vlekla stařena ke dveřím.

„Abys na mne i hochy přivolala policii, ne? Dolů s tebou!

Ať tě tam krysy ohryzají!" Strčila dítě prudce do tmavého sklepa a zavřela jej.

Hrozný okamžik! Zraněná, třesoucí se Lisbetka se zachytila drsných schodů. Kolkolem čirá tma. Třásla se úzkostí, mráz prochvíval drobným, znaveným tílkem. Co teď? Bude

křičet a prosit tak dlouho, až babička otevře. Nesestoupí do hrozného sklepa. Bude křičeti, volati a pustí-li ji babička, řekne, co babička chce – bude lháti? Ne – nebude, nesmí!

Poklekla na schodech, sepjala chvějící se ručky k modlitbě.

„Dobrý Pane Ježíši, pomoz své Lisbetce! Nezarmoutím tě, nebudu lháti! Vím, že mne vidíš i v této tmě a že mne máš rád. Ježíšku na oltáři, pohleď na mne, chci Ti dáti své srdečko čisté! Pomoz mi z tohoto hrozného sklepa, vždyť vidíš, jak se bojím."

Po této prosté, vroucí modlitbě se jí zdálo, že strach poněkud mizí. Uklidnila se. Nebude křičeti. Bude trpěti pro Pána Ježíše. Svatý Pankrác také se jistě třásl před lvy, kteří ho měli roztrhati, ale modlil se, aby to vydržel. I svatá Anežka a sv. Tarsicius se modlili před svým umučením. Chce být podobna těmto malým svatým mučedníkům. Ať ji krysy ohryzí nebo sežerou, nebude lháti, neposkvrní své srdečko.

Ale Pán Ježíš nežádal, aby si dobyla koruny malých svatých mučedníků.

Klečela dosud na schodech pohřížena v prostou modlitbu. Vtom jako bleskem se otevřely dveře a ohromná lidská postava stála před ní.

Zkameněla leknutím. Strýc Lem se zkrvácenou, hadry ovázanou hlavou, s košilí na

prsou roztrženou! Skrývající se, zoufalý, četníky pronásledovaný strýc Lem.

„Lisbetko," zašeptal opatrně. „Lisbetko, přistup ke mně. Slyšel jsem všechno. Slyšel jsem, jak jsi nechtěla lhát. Drž se dítě, vytrvej! Tys jediná čistá duše v tomto pelechu. Pryč odtud, utec, Lisbetko! Utec k těm dobrým sestrám, které tě tomu naučily. A chceš-li, vyzraď mne, je mi už všechno jedno!"

„Ach, strýčku Leme, strýčku Leme!" – Lisbetka objímala obrovského muže – „nepovím na tebe nic zlého, neublížím ti za nic na světě."

„Než se rozední, zmizím navždy a nadobro," řekl, spěšně políbiv dítě na čelo. „S Bohem navždy! Matka to bez nás nevydrží a půjde také. Ty, dítě zlaté, jsi lepší než my. Jen utec, utec, dokud je čas."

Otevřel tajná dvířka ze sklepa do zahrady. V šeru zahlédla Lisbetka u nohou balíček, který jí vypadl z rukou do temnoty, když ji babička strčila do sklepa. Ach, její krásné, bílé šatečky a dáreček od Viktorka! Vzlykajíc žalem, ale i se záchvěvem radosti sebrala vše do náručí a vyšla do hvězdné noci. Kam? Nevěděla sama.

Cítila jen, že je volná. Na tmavomodrém nebi kmitají jasné hvězdy, nad dřímajícím vrchem stojí měsíc. Skupiny stromů zvedají

se jako obrovské vlnité stíny a pod nimi tišinou noční zaznívá tlumený šumot potoka. Jaký klid! I do opuštěného Lisbetčina srdečka se vkrádá slastný pocit ztišení a blaživě je ukájí. Zachovala si je čisté, neposkvrněné. S jakou radostí vrhne se do náručí svého milého Ježíška! S jakou radostí přivine se ráno na Jeho srdce! Vytrvala, vytrvala, zůstala mu věrna i v těžké zkoušce!

Nyní musí zůstati věrnou i strýci Lemovi. Nikdo nesmí věděti, že se skrývá v Trnovníku. Nemůže jíti k paní Burnové, ptala by se jí a nesmí lháti. Zůstane celou noc venku, bude blouditi Ostružím až do rána.

XIII.

ZTRACENÁ OVEČKA.

V HUSTÉM křoví utichl Almin pláč. Nemohla již vysílením volati o pomoc, ležela pouze bezmocně na zemi, hledíc s očima široce rozevřenýma do tmy a bolestně, ale tiše naříkajíc. Sebe menší pohyb vyvolal velkou bolest. Nyní po prvé ve svém šťastném dětství pochopila, co znamená trpěti.

Volala marně, nikdo z těch, kdož ji doma milovali, chránili a opatrovali, o ni nedbá. Snad zde musí zemříti. Zachvěla se, zamrazilo ji ve všech údech. Zemře a nikdo nebude u ní, nikdo o tom nebude věděti. V mysli počínaly vystupovati vzpomínky na všechny ty krásné věci, na které chtěl tatíček, aby zapomněla.

Jen Otec nebeský mne vidí a ví o tom, jak trpím. Mám svého anděla Strážce, který stojí po mém boku ve dne i v noci, tedy i nyní. Pomodlím se k nim, ti mi jistě pomohou.

Sepjala ručky: „Otče nebeský, pomoz mi! Maria, matičko má, svatý anděle Strážný, doveďte mne domů! Pošlete sem někoho, kdo

by mne našel! Utište mou hroznou bolest! Pomozte mi!“

Vykřikla zděšením a ustala v modlitbě. Větve za ní počaly divně praskati. Někdo se blíží. Ach, co se s ní teď stane? Div neumřela strachem.

„Kdo se to tu modlí potmě?“ zazněl dětský hlásek.

„Lisbetko, Lisbetko,“ vykřikla Alma zapomenuvši na okamžik na svou bolest. „Lisbetko, má zlatá, jediná Lisbetko!“

„Almo!“ Lisbetka údivem sotva dechu popadajíc sklonila se k ní. „Co tu děláš? Kde jsi se tu vzala v noci?“

„Jsem ztracena, jsem chromá, myslím, že zde již bolestí zemru. Lisbetko, ach, smiluj se, doveď mne domů. Nemohu sama jíti.“

„Kterak jsi se dostala až sem? To je mi divné.

Opři se o mne, Almo. Pomohu ti vstáti a půjdeme pomalu spolu domů.“ Podala jí obě ruce chtíc ji nazvednouti. Avšak Alma sklesla bolestí zpět k zemi.

„Nemohu, nemohu,“ úpěla bolestí. „Musím zde zůstati, musím zde zemříti. Nemohu vstáti.“

„Ubožátko moje, moje zlatá Almo! Kdybych byla silnější, donesla bych tě domů, ale nemohu. Počkej zde, doběhnu pro někoho.“

„Ne, ne, neodcházej,“ volala Alma zoufale. „Nechci zde zemříti sama, zůstaň u mne, zůstaň u mne!“

„Ale, Almo, jsme daleko od cesty, nikdo tudy nechodí a nikdo nás zde nenajde. Budu hned zpět. Poběžím, co nejrychleji dovedu.“

„Ne, ne,“ naříkala Alma a zoufale zavěsila se Lisbetce na krk. „Nepustím tě, nepustím. Bojím se zde hrozně. Drž mne, Lisbetko, pevně a zůstaň zde.“

„Neplač, zůstanu tedy zde s tebou. Podívej se, jak hvězdičky pěkně svítí. Pomodlíme se a Otec nebeský nás bude chránit, aby se nám nic zlého nestalo. Má nás obě tak rád.“

„Tebe má raději, Lisbetko, modli se ty. Nebyla jsem hodná, nechtěla jsem se učit ani modlit a tatíček si přál, abych na Pána Boha nemyslila. Tebe vyslyší, modli se, Lisbetko!“

Alma položila zlatou hlavičku Lisbetce do klína a ta se polohlasně modlila a modlila, až ukonejšila Almu k spánku.

A přec nikdo nepřichází. Kde jsou všichni ti bohatí lidé, kteří se tak o Almu starali, tázala se v duchu Lisbetka. Kéž by se mohla na chvilku spící Almě ztratiti a někoho zavolati. Ale nesmí. Slíbila jí, že tu s ní zůstane.

Sedíc ztrnule počala přemýšleti o ranní slavnosti. Slyšela zvuky varhan, viděla v duchu nádherně ozdobený oltář, dívenky v bílých

závojích s hlavičkami skloněnými jako bílé fialky kráčeti k oltáři. Vidí i sebe mezi nimi. – Dříve se o ni nikdo nestaral, nikdo ji neměl rád a nyní se na ni těší sám Pán Ježíš. Jak je ráda, že nezhřešila, že nelhala. Ale hlava ji hrozně bolí, ve spáncích jí buší a v uších má divné hučení. Uhodila se tolik o trám do hlavy, když ji babička strčila do sklepa. Strachem to ani tolik necítila, ale nyní hučí jí v hlavě, jako když je vichřice. Avšak blaživé svědectví dobrého svědomí přemáhalo krutou bolest hlavy a podivný hlas šeptal sladce a jemně: Lisbetko, bylas věrná, vytrvalá, zachovalas Pánu Ježíši svoje srdečko čisté, duši bělostnou. – – – – – –

– –

Pan Oliver Norton vrátiv se o půlnoci našel celý dům v ohromném zmatku. Alma se ztratila.

Tim byl o deváté u Deanových, obešel všechny zámožné známé rodiny, kde bývala Alma hostem, nikdo o ní nevěděl. Vyburcoval ze spánku i dobré sestřičky v klášteře Panny Marie, ale marně. Sestra Anděla zanechavši spánku odešla s dovolením Velebné Matky do kaple a klečíc před oltářem, okrášleným pro ranní slavnost, vroucně se modlila za svou ztracenou ovečku.

To vše vyslechl pan Norton se smrtelně

bledým obličejem a zaťatými rty. Kdo je vinen? Cítil, že on sám. Chtěl, aby užívala volnosti bez bázně a kázně.

„Monsieur Nortone," vzlykala Madame. „Nemohla jsem ji ničím přiměti k poslušnosti. Nic si ze mne nedělala, nikam se nedovolila, nemohu za to, opravdu nemohu."

„Vím, že nejste vinna," řekl zkrátka.

Bůh jediný, od Něhož se odvrátil, znal jeho smrtelnou úzkost, když svolav služebnictvo, žádal, aby šlo s ním Almu znovu hledati.

Telefonovali policii, prohledali park, hřiště, všechno marně. Zbývá jen divoký tmavý les pod Černým vrchem, potok s vodními liliemi, Ostruží.

„Tam jsem jí jakživ neviděl jít," řekl Tim, jdoucí s panem Nortonem. „Ale poslední dni byla divoká a nevázaná až běda. Byla by i toho schopna. Vodní lilie jsou v květu, kdo ví, neutekla-li si jich natrhat." Při posledních slovech selhal mu hlas – věděl, jak nebezpečná jsou to místa.

Pan Norton stiskl mu křečovitě ruku. „Doveď mne tam, Time!"

„Tam nevede žádná zvláštní cesta," řekl Tim, „člověk se musí prodírati houštinami, přeskakovati kameny a vodu. Jen vševědoucí Bůh mohl by nás k Almě dovésti v této pustině a k tomu ještě v noci. Zde i ve dne člověk

lehce zabloudí. Pane Bože, pomoz nám najíti našeho miláčka, naši ztracenou ovečku!"

Pan Norton stiskl Timovi ruku ještě vroucněji: „Time, prosím tě, modli se," řekl rozčileně. „Modli se, já se nemohu modliti, ale také nemohu bez ní žíti. Vezmu si život. –"

„Ale milostpane, proč takové řeči? Tak zoufale nesmí člověk mluviti! Pán Bůh si ji stvořil pro sebe a má na ni právo. Děti, andílci, jsou nám jen půjčeni, nesmíme jednati s nimi ani si je podržeti proti vůli Boží."

Hluboký, zoufalý povzdech vydral se z prsou těžce zkoušeného otce. Prostá slova Timova ostře pronikla jeho srdcem. Chtěl ve své žárlivé lásce k dítěti, aby bylo jen jeho. Nechtěl, aby myslilo na Boha, na nebe, pro které bylo stvořeno. Odvracel je od požehnaných cest, na něž je uváděly dobré sestry, chtěl, aby nemyslilo na nic svatého, dobrého, vážného.... Co je platno všechno jmění, které pro své dítě hromadil, všechna čest slavného jména? Nic z toho mu je nevrátí. Vše je v tuto chvíli pro něho bezcenné. Beznadějnost usadila se v duši a s ní malomyslnost a zoufalství. Nemůže bez ní žíti!

Ponořen v nejčernější myšlenky, nedbaje únavy a překážek, úsilovně pokračoval s Timem vpřed.

„Milostpane – milostpane – pro Boha –

slyšíte," zvolal najednou Tim. „Klamou mne smysly, nebo je to skutečnost? Zdá se mi, že slyším zpěv." Zastavili se, poslouchají s utajeným dechem, zděšeně zírajíce do tmy. Tichou, vlahou nocí nese se jemný, tklivý zpěv, jako zpěv andělský.

„Je to dítě," zvolal pan Norton jako u vytržení, „dítě si někde zpívá."

Zrychlivše krok brodí se bahnem, nedbají spletí kořenů, lámou křoviny, prodírajíce se pracně houštinami.

Jsou u cíle! V hustém křoví vidí dvě děti. Děvčátko sedící na kameni tichounce zpívá spícímu dítěti.

„Bože můj!" vzkřikl Tim. „Zde jest!" Vtom již pan Norton s vášnivou radostí uchopil do náruče spící děvčátko. Probralo se....

„Tatíčku, tatíčku! Tys přišel? Ach, jak se bojím! Jsem chromá, mám hroznou bolest v noze. Ach, tatíčku, dones mne domů." Šťastný otec zahrnoval ji polibky.

Nalezena – nalezena – Alma jest nalezena! ozývalo se radostně ztichlým lesem.

Nalezena – nalezena – jásalo služebnictvo spatřivši vracejícího se pana Nortona a Tima s dítětem v náručí. Celý dům zazářil světly, ihned povolán lékař a ošetřovatelka.

Když první rozruch minul a Alma se poněkud utišila, počala volati Lisbetku. „Chci

Lisbetku! Byla se mnou celou noc a modlila se za mne. Kde jste ji nechali? Ať jde Tim hned pro ni!"

Aby ji utišil, vrátil se Tim znovu do Ostruží. „Už bude dávno doma," řekl si prodíraje se houštinami k témuž místu.

Ale Lisbetka neměla dnes domova. Zpívala Almě celé hodiny, aby přivábila někoho k opuštěnému místu, a nyní zcela již vyčerpána položila se na mech, opálenou tvářičku podložila ručkou a držíc pod paždí balíček se šatečky, spala pod ochranou Boží pod širým nebem.

„Matičko Boží," zvolal Tim, skláněje se nad ní, „je ztuhlá zimou jako mrtvola! Dítě drahé, vstávej, vstávej, slečinka Alma touží po tobě. Zde v lese nemůžeš spát!"

Tmavá očka se otevřela.

„Už je ráno?"

„Bude co nevidět. Vstaň, půjdeš se mnou k slečince Almě, pláče pro tebe. Myslím, že budeš také potřebovat lékaře, pojď, položíme tě do pěkné, teplé postýlky." Ale Lisbetka neslyšela.

„Už je ráno?" ptala se znovu. „Musím spěchati, abych nepřišla pozdě. Pán Ježíš mne volá, čeká na mne, těší se na mne! Volá mne – volá – – –"

Těžce zvedla se se země, ale bolestně zasténavši sklesla Timovi do náruče.

„Ach, má dobrá ovečko, s tebou je zle. Pojď, pojď, donesu tě k Nortonovým, budeme tě léčiti."

„Ne – ne –", slabě zašeptaly zsinalé rtíky. „Doneste mne do školy Panny Marie; už je ráno, den prvního svatého přijímání."

„Ó, mé zlaté neviňátko," řekl Tim se slzami v očích. „Ty jsi jedna z těch andílků? Jak bych tě tam nedonesl? Jak bych ti mohl takového štěstí odepříti? To bych nebyl já – Tim Dolan. Polož si pěkně hlavičku na mé rameno a pospíšíme, abychom tam byli včas."

XIV.

SLAVNOST PRVNÍHO SVATÉHO PŘIJÍMÁNÍ.

NASTALO sváteční jitro. I samy červnové, zářivé paprsky sluneční vnikající barevnými okny do nádherně okrášlené kaple, chvějí se svatou úctou.

Pečlivé ruce bytostí Boha milujících snesly vše, aby stánek Krále králů důstojně byl okrášlen. Oltář skví se květy a září světel, na lehounkých perutích poletuje svatyní líbezný dech sterých čerstvých růží.

Otcové, matky i babičky s očima zvlhlýma slzami radosti klečí v zadnějších lavicích, přední lavice bíle pokryté a myrtovými větvičkami okrášlené zaujímají jejich miláčkové.

Již nastal velebný okamžik. Tichounce blíží se dvě a dvě k oltáři v sněhobílých závojích, s věnečky, hlavičky skloněné, ručky sepjaté, srdečka chvějící se čistou, sladkou, nebeskou radostí, na kterou nemožno zapomenouti po celý život.

Jen jedno děvčátko kráčí samo. Jeho společnice, dobrá Lisbetka, nepřišla.

Když bylo po krásné slavnosti, dozvěděly se dívenky, proč.

„Miláčkové Ježíšovi," oslovil je páter František, obrátiv se od oltáře, „v proud blaženosti dnešního velkého dne skanula i kapka smutku. Jedna z vás šťastných, nejšťastnějších dětí, scházela nám při dnešní vznešené, radostné, krásné slavnosti. Je to dobrá Lisbetka. Dnes časně zrána donesena byla do nemocnice našich ctihodných sester velmi těžce nemocna. Podle úsudku lékařů může se nemoc do večera ještě značně zhoršiti.

Dobré to dítě nemá jiné touhy, jiné myšlenky, jiného přání, než přistoupiti s vámi k prvnímu svatému přijímání. Vzdychá po Pánu Ježíši, nabízejíc Mu své nevinné srdečko. Jak bychom jí mohli odepříti této velké milosti, této sladké, líbezné návštěvy samého Božského Spasitele? Ano, přeji si, aby bylo i její svaté přijímání slavné, krásné, okrášlené láskou vašich nevinných srdeček, láskou k bližnímu. Vyjdeme nyní slavnostně s Králem králů a doprovodíme Jej k postýlce naší milé ovečky, do jejíhož nevinného srdečka dnes po prvé a snad i naposled s radostí chvátá.

Jeho nejsvětější vůle se staň! Chce-li Božský divotvůrce, který vzkřísil dcerušku Jairovu,

nechť uzdraví i ji. Není-li to vůlí Jeho, skloníme pokorně hlavu. On nejlépe ví, co činí."

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

V běloučké, myrtou a květy okrášlené postýlce ležela Lisbetka. Tvářičky hořely podivnou červeností, očka plála zvláštním leskem. Zimnice, která jí lomcovala, když byla donesena do nemocnice, ustoupila horečce. Dýchala rychle a krátce.

„Ach, sestřičko Andělo," šeptala sotva slyšitelně, „jsem tak ráda, tak šťastna! Myslila jsem – myslila jsem – . . ." Krátký dech přerušil její slova.

„Myslila jsem, že musíme jíti všechny společně a nemohla jsem dnes ráno – opravdu – jsem nemohla."

„Vím, vím, dušinko, nenamáhej se," laskavě ji tišila sestra Anděla sedící u postýlky.

„Jak je Pán Ježíš hodný, že přijde ke mně zvlášť – k samotné – jak Jej mám ráda – jsem jen chudá – a přece ke mně přijde zvlášť – až sem."

Umlkla a po chvíli přerývaně pokračovala.

„Sestřičko Andělo – chtěla bych zemříti pro Pána Ježíše – jako ti malí svatí mučedníci – raději než bych hřešila. – Chtěla bych – raději všecko zlé vytrpěti –"

„Věřím ti, věřím, miláčku, ale nemluv tolik, příliš tě to namáhá a pan doktor by se na

nás obě hněval. Budeme se jenom modlit hezky potichoučku krátké modlitbičky, tak tiše, aby je slyšel pouze Pán Ježíš."

Lisbetka poslechla a sepnuvši zbožně opálené ručky, tichounce šeptala své modlitbičky. Sestra Anděla prostřela zatím stůl bílým ubrusem a kolem vprostřed stojícího kříže rozestavila svíce a květiny.

„Podívej se, Lisbetko, to je tvůj oltáříček."

Zazářila radostí. V hlavě jí sice divně hučelo, celé znavené tílko bolelo, při každém dechnutí podivné, bolestné bodnutí projelo jí hrudí, ale to nevadí. Je při tom tak šťastna. Dříve ji nikdo nemiloval, nyní se kolem ní dějí tak krásné věci. – Nikdy se jí nesnilo, že by Pán Ježíš přišel až sem k ní, k samotné, a že by měla tak krásný oltáříček jen pro sebe. Všechnu bolest bude trpěti z lásky k dobrému Pánu Ježíši.

Blížil se nejšťastnější okamžik jejího života. Vešla sestra Benedikta. Upravivše se sestrou Andělou polštáře, aby mohla Lisbetka seděti, daly jí na hlavičku bílý závoj a věneček.

„Pán Ježíš se blíží. Modli se, Lisbetko, řekni Mu, jak se na Něho těšíš, jak Jej máš ráda. Již za chvilenku zde bude." Sotva byly rozsvíceny svíce na oltáříčku, zazněl zdáli jemný, tklivý, dětský zpěv.

„Sestřičko, jdou s Pánem Ježíšem andělé?

Slyším je zpívati," šeptala Lisbetka, chvějíc se radostí a štěstím.

„Jsou to děvčátka, která provází Pána Ježíše. Lisbetko, už je blizoučko, těš se, raduj se!"

Hrdlo se jí sevřelo, proud slzí vyhrkl z očí.

Lisbetka neslyšela. Vzpřímila se, sepjala zbožně ručky. Andělské její oči nadzemsky zazářily, obličej se zjasnil jako u vidění.

Jemně, tklivě zpívajíce vstupovaly dívenky v bílých závojích, se svícemi v rukou, řadíce se vpravo i vlevo kolem postýlky. Za nimi jako velebné stíny kráčely v dlouhých, černých závojích ctihodné sestry. Všechno pokleklo. Lisbetka vzpřímená s ručkama sepjatýma, s očima planoucíma vírou, láskou a touhou podobala se andělu.

Páter František hluboce dojat přistoupil k sněhobílé postýlce a posvátným tichem zaznělo sladce a velebně:

„Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši tvou k životu věčnému. Amen."

Pán Ježíš vešel do čistého, milujícího Lisbetčina srdečka.

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Po čtyři neděle se zdálo, že první svaté přijímání bylo i její poslední. Zápasila mezi životem a smrtí. V horečkách prožívala vše, co čítávala s Almou z obrázků. Někdy se jí zdálo,

že klečí v Betlemě a zakrývá Jezulátko, aby Mu nebylo zima, jindy viděla Ježíška ztraceného v chrámě a šla Mu říci, že Jej hledá Jeho Matička a sv. Josef. Chodila s Pánem Ježíšem po strmých kopcích a horách nebo plula s Ním v lodičce na moři. Ale nebála se, poněvadž Pán Ježíš byl s ní. Jindy svolávala děti, že na ně Pán Ježíš čeká, že je chce pochovati a jim požehnati.

Stará, zkušená ošetřovatelka, sestra Barbora, nevycházela z údivu. „Už jsem se něco nabděla u nemocných, ale takhle v horečce dosud nikdo nemluvil. Všecky řeči Lisbetčiny směřují k Bohu. Věřte, že to na mne působí víc než rozjímání. Dnes bylo to dítě po celou noc pod křížem na Kalvarii. Vzlykalo, plakalo nad ukrutnými bolestmi, které působí Pánu Ježíši hřeby a trnová koruna.

Mé zlaté dítě, však už má také svou korunu v nebi přichystanou, půjde si brzy pro ni," pravila utírajíc si slzy. . . Vždyť k Lisbetce tak přilnula!

Tentokráte se však moudrá sestra mýlila.

V posledním měsíci Lisbetčiny nemoci se mnoho změnilo. Stařenu z Trnovníku ranila mrtvice. Našli ji mrtvou v kuchyni, s ranečkem u nohou, připravenou odejíti za divokými syny, kteří prchli. Kam – věděla jen ona.

Paní Burnová nosila každodenně do nemocnice pro Lisbetku mléko a vejce, prosíc se slzami v očích, uzdraví-li se, aby si ji směla vzíti za vlastní. Ale Velebná Matka Magdalena nemohla jí to slíbiti, neboť pan Oliver Norton pocítil povinnost postarati se o budoucnost Lisbetčinu sám. Na jeho útraty byl též zdaleka povolán odborník, aby zachránil poslední jiskerku Lisbetčina života.

Lisbetka ležela v bezvědomí netušíc, kolik laskavých bytostí se denně nad ní sklání, o ni se stará, ji lituje, ji zvedá, hladí a obsluhuje.

Jednou však, bylo to na svátek mariánský, zdálo se, že se probouzí k životu. Bylo jí, jako by ji ovíval svěží vánek, ucítila vůni květů. Počala mysliti: To jsou lilie – ano lilie a někdo mne volá.

Těžce pootevřela oči. Stojí u mne anděl s liliemi v ruce, bílý anděl s věnečkem z květů na hlavě.

„Zdá se, že vidí, že slyší," šeptali opatrně kolemstojící.

„Lisbetko," řekl hlasitěji chvějící se stříbrozvučný hlásek. Neodpověděla. Andílek padl na kolena a vypukl v usedavý pláč.

„Almo, ustaň, neruš Lisbetku! Zde nesmíš plakati, uškodila bys jí! Musila bych tě odvésti," pravila sestra Benedikta.

„Budu tiše," zašeptala Alma utírajíc si slzy.

„Chtěla bych jí jen říci, než zemře, že jsem již také byla dnes u prvního svatého přijímání a že jsem se modlila, aby nezemřela."

Lisbetka znovu pootevřela oči.

„Lisbetko, Lisbetko," zvolala Alma. „Neumírej, neumírej! Neodcházej ještě do nebe! Podívej se na mne, byla jsem již také u prvního svatého přijímání."

Lisbetka nejsouc ještě schopna chápati, zašeptala pouze jako v polosnění slabounce: „Neplač, Almo, neumru," a pohnula ručkou.

S hlubokým, těžkým povzdechem jako by opouštěla krásy nadzemské, znovu otevřela oči. Byla vrácena světu. –

Od toho dne počala se pozdravovati.

Pan Norton napraven krutou zkouškou dostál slovu. Lisbetka stala se Alminou sestřičkou. Nepocítila sice nikdy lásky otcovské jako Alma, ale péče otcovské dostalo sejí plnou měrou. Avšak ani nádhera obydlí, ani přepych života nezviklaly její ctnost. Zůstala vždy touž skromnou, věrnou, něžnou a upřímnou Lisbetkou.

S Almou milují se sestersky doma i ve škole.

Něžným vlivem Lisbetčiným stala se Alma klidným, poslušným, šťastným dítětem.

Největší radost působí však obě Božskému Spasiteli, když uposlechnuvše Jeho sladkého volání, přiklekají spolu každého prvního pát-

ku k oltáři, aby Jej přijaly do svých nevinných duší, které Jeho přítomností rozkvétají v stále líbeznější květy čistoty a lásky. – – – – – –
– –

A jako před dvěma tisíci lety na nivách judských, tak dodnes ze svatostánku vyznívá touha Božského Spasitele po srdcích dětských sladkým a mocným hlasem: „Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim, neboť jejich jest království nebeské.“

LISBETKA

Anglicky napsala Mary T. Waggamanová.

Přeložily a vydaly

ŠKOLSKÉ SESTRY O. S. F.

PRAHA-VINOHRADY,

Korunní třída 4.

Vytiskla Průmyslová tiskárna

v Praze VII, Dobrovského 29

1928.